

OKRESNÍ SOUD V ČESKÉ LÍPĚ

Děčínská 390, 470 52 Česká Lípa

tel.: 487072111, fax: 487523223, e-mail: podatelna@osoud.cli.justice.cz, IDDS: 9ddabq5

NAŠE ZNAČKA: 30 Si 221/2021
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Bc. Zuzana Koppanová
DNE: 2. prosince 2021

ŽADATELKA: [REDACTED]

Vážen [REDACTED]

k Vaší žádosti doručené Okresnímu soudu v České Lípě dne 29. 11. 2021, Vám v příloze zasílám požadovaná rozhodnutí ze spisu 13 C 203/2007 v anonymizované podobě.

příloha: 3x

S pozdravem

Mgr. Roman Kot'átko v. r.
předseda soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Zuzana Koppanová.

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v České Lípě rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Landou ve věci žalobce Město Česká Lípa, IČ 00260428, se sídlem Nám. T. G. Masaryka 1/1, Česká Lípa, Mgr. Petrem Trejbalem, advokátem se sídlem Litoměřice, Lidická 10 proti žalovanému VETI, a.s. IČ 25404717, se sídlem Nádražní 287, Zákupy, JUDr. Vladimírem Formánkem, advokátem se sídlem Ústí nad Labem, Pařížská 538/19, o zaplacení 51.142.789, 783 Kč s příslušenstvím, mezitímním rozsudkem

takto:

Nárok žalobce na zaplacení částky 70.512.023,68 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 28.3.2007 z částky 51.142.789,78 Kč do zaplacení a se zákonným úrokem z prodlení z částky 19.369.233 - Kč od 14.3.2008 do zaplacení je co do základu důvodný.

Odůvodnění:

Žalobce se domáhá po žalovaném zaplacení částky 51.142.789,78 Kč z titulu vydání bezdůvodného obohacení. Žaloba je odůvodněna tak, že žalobce jako územní samosprávná jednotka, která v rámci své samostatné působnosti a pro potřeby svých občanů podporuje dopravní obslužnost Města Česká Lípa. V rámci této působnosti byla mezi žalobcem jako objednatelem a žalovaným jako dopravcem dne 1.3.2002 podepsána listina s názvem, „Smlouva o závazku veřejné služby k zajištění ostatní dopravní obslužnosti Města Česká Lípa podle §19c zák. č. 111/1994 Sb.“ (dále jen smlouva). Dále v žalobě provedl podrobný přehled všech plateb, které žalobce žalovanému zaslal v období od 1.7.2003 do 31.12.2005 a přehled dotací, které byly žalobcem vyplaceny žalovanému v celkové výši 8.951.000 - Kč za stejné období. Podáním ze dne 11.3.2008 rozšířil žalobce požadovanou částku o dalších 19.369.234,09 Kč za období od 1.1.2006 do 31.12.2006. Při tomto přehledu jednotlivých vyplacených částek vycházel žalobce z účetních dokladů předložených žalovaným v jednotlivých obdobích pro vyčíslení prokazatelné ztráty a účetních dokladů prokazujících poskytnuté dotace. Pro stanovení požadované částky vyšel žalobce z optimalizace systému Městské autobusové dopravy v České Lípě a jeho financování,

kteře vypracovala [anonymizováno] dne 27.12.2006. Pro účely vydání mezitímního rozsudku se soud prozatím nezabýval těmito podrobnými výpočty a zaměřil se pouze na tu část žaloby, ve které žalobce tvrdí, že smlouva je neplatným právním úkonem. Žalobce toto své tvrzení odůvodnil tak, že podle §19b odst. 2 zák. č. 111/1994 Sb. ve znění platném ke dni podepsání smlouvy (1.3.2002) je povinnou součástí smlouvy o závazku veřejné služby dopravcem předložený předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty za celé období, na které se závazek veřejné služby uzavírá. Podle tvrzení žalobce podepsaná smlouva řeší způsob výpočtu prokazatelné ztráty v článku V. odst. 1 odkazem na přílohu č. 1 smlouvy, která však stanovuje pouze metodiku výpočtu prokazatelné ztráty a nikoliv její výpočet tak, jak má správně být podle zákona a prováděcí vyhlášky. Smlouva v žádné části neobsahuje skutečně vypočtený předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty a je proto podle názoru žalobce neplatná, eventuelně a spíše v právně teoretické rovině se může jednat o rámcovou smlouvu, která ke svému naplnění nezbytně vyžaduje realizační dodatky. Takové dodatky však nikdy nevznikly, neboť strany neučinily patřičné právní úkony, které by vedly k jejich vzniku. Pokud jde o schválení smlouvy příslušnými orgány žalobce, uvedl žalobce ve svém podání ze dne 11.3.2008, že nikdy netvrdil, že smlouva byla řádně schválena v kolektivních orgánech obce a předložil výpis z usnesení Rady města Česká Lípa ze dne 27.2.2008 a materiál na jednání Rady města Česká Lípa ze dne 27.2.2008, což jsou listiny, které předcházeli uzavření smlouvy ze strany žalobce. Pro úplnost je třeba uvést, že žalobce nesprávně uvedl datum 27.2.2008, neboť z listin je zřejmé, že se jedná o usnesení a materiál na jednání Rady města Česká Lípa dne 27.2.2002.

Žalovaný původně navrhl zamítnutí žaloby, neboť výpočet prokazatelné ztráty je podle jeho názoru naprosto v souladu s tím v jakém rozsahu a při jakých nákladech byla doprava provozována. Žalovaný tvrdí, že smlouva je platným právním úkonem, byť neobsahuje předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty za celé období, neboť v samotné smlouvě byla metodika výpočtu prokazatelné ztráty jednoznačně stanovena a nelze proto považovat smlouvu za neplatnou. Dále uvedl, že ve věci není dána věcná příslušnost obecného soudu s ohledem na usnesení Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 21.5.2008 č.j. Konf 31/2007-82, které řeší obdobný případ ve vztahu mezi samosprávným územním celkem a dopravcem ze smlouvy o závazku veřejné služby a podle tohoto citovaného usnesení je ve věci oprávněn jednat a rozhodnout příslušný správní orgán. Tato námitka žalovaného je řešena v samostatném usnesení zdejšího soudu č.j. 13 C 203/2007-287 ze dne 18.5.2009, kterým bylo rozhodnuto tak, že námitka věcné nepřislušnosti Okresního soudu v České Lípě není důvodná. Pokud jde o důvody tohoto rozhodnutí odkazuje se v tomto rozsudku na citované usnesení.

Zásadním důkazem pro posouzení oprávněnosti nároku žalobce uplatněného žalobou je smlouva ze dne 1.3.2002. Z této smlouvy, kterou uzavřel žalobce zastoupený starostou [anonymizováno] na straně jedné jako objednatel a žalovaný na straně druhé jako dopravce, je prokázáno, že účastníci se dohodli na závazku veřejné služby ve veřejné linkové osobní dopravě k zajištění ostatní dopravní obslužnosti. Smlouva se řídí ustanoveními obchodního zákoníku, občanského zákoníku a zákona o silniční dopravě č.111/1994 Sb. v platném znění. Předmětem smlouvy je plnění závazku veřejné služby na jednotlivých linkách uvedených ve smlouvě a povinnost objednatele uhradit dopravci ztrátu vzniklou plněním závazku specifikované v této smlouvě. Dále smlouva obsahuje smluvní závazky dopravce a objednatele vztahující se ke konkrétnímu plnění závazku včetně platnosti jízdních řádů a rozsahu jednotlivých linek. V článku V. smlouvy se žalobce jako objednatel zavazuje uhradit dopravci ztrátu, která mu vznikne plněním závazku veřejné služby za těchto podmínek: 1) předběžný odborný odhad ztráty bude zpracován dle metodiky v příloze I. smlouvy v souladu se zněním vyhl. č. 50/1998 Sb., 2) přiměřený zisk bude ve výši vypočítané podle vzorce počet autobusů krát cena autobusu děleno osmy mínus odpisy autobusů lomeno koeficientem 0,69 mínus dotaze na autobusy, 3) objednatel se zavazuje zaplatit dopravci každé čtvrtletí zálohu na úhradu ztráty dle článku IV. odst. 1 smlouvy, 4) dopravce vyúčtuje objednateli předepsaným způsobem prokazatelnou ztrátu do 15. pracovního dne

následujícího čtvrtletí, 5) dopravce se zavazuje, že výběr evidenci a kontrolu výběru tržeb bude zajišťovat dle pravidel uvedených v příloze smlouvy, 6) vyúčtování poskytnutých záloh na úhradu prokazatelné ztráty se provádí podle „Výkazu nákladů a tržeb z přepravní činnosti“. Smlouva dále obsahuje ujednání o sankčním opatření a o účinnosti smlouvy. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou od 1.7.2003 do 30.6.2013. V závěrečných ustanoveních bylo mezi účastníky dohodnuto, že smlouva a její přílohy mohou být měněny pouze formou písemně číslovaných dodatků.

V příloze č. I. smlouvy jsou stanoveny podmínky pro výpočet předběžného odborného odhadu, který se vypočte podle kalkulačního vzorce: vynaložené náklady plus přiměřený zisk mínus tržby a výnosy. Vzorec pro výpočet přiměřeného zisku je stanoven v článku V. odst. 2 smlouvy. Dalšími součástmi smlouvy byl přepravní řád městské hromadné dopravy v České Lípě, pravidla pro evidenci tržeb a pravidla pro poskytování bezplatných přeprav.

K rozhodnutí o platnosti či neplatnosti smlouvy byly provedeny další důkazy, zejména výslech svědka [jméno] [příjmení], který v době uzavření smlouvy pracoval u žalobce ve funkci [anonymizováno]. Svědek se vyjádřil jednak k jednotlivým plněním, která byla žalovanému poskytnuta a pokud jde o samotnou smlouvu uvedl, že sám připravoval různé dodatky ke smlouvě, ovšem tyto dodatky nikdy nebyly uzavřeny. Svědek dále potvrdil, že každý rok se odhad prokazatelné ztráty navyšoval o několik milionů a dopravce při jednáních se žalobcem vždy uváděl, že se jeho ztráta stále prohlubuje a že smlouvu není třeba upravovat, neboť je platně poskytnuta. Podklady pro jednání orgánů žalobce předával vždy [jméno] [příjmení], který byl v té době [anonymizováno] města.

Svědka [příjmení] uvedl, že žalovaný každý rok předkládal městu audit a v jednom případě si město objednalo audit u žalovaného. Pokud jde o výši platby na prokazatelnou ztrátu, žalobce stanovil výši této částky tak, že při projednávání rozpočtu určil částku, která má být vyplacena žalovanému a tato částka vždy byla menší než byl odborný odhad žalovaného. Zastupitelstvo města tedy poskytovalo na úhradu prokazatelné ztráty nižší částku než žalovaný uplatňoval. Odborný odhad prokazatelné ztráty od žalovaného dostával svědek [příjmení] a tento odhad předkládal zastupitelstvu města. Zastupitelstvo pak na základě tohoto odhadu stanovilo v rámci schvalování rozpočtu částku, která bude pro příští rok žalovanému proplacena.

Kromě výslechu těchto svědků předložili účastníci řadu listinných důkazů, ze kterých však nebylo možno zjistit, že by někdy v době od 1.3.2002 do 31.12.2006 byl písemně uzavřen dodatek smlouvy, ve kterém by jednoznačně byl stanoven kvalifikovaný odborný odhad pro určení prokazatelné ztráty. Rovněž oba dva slyšení svědci výslovně uvedli, že účastníci se snažili v průběhu doby jednat o problémech vzniklých při provozování autobusové dopravy, ovšem nikdy mezi nimi nedošlo k dohodě, která by řešila proplácení a stanovení výše prokazatelné ztráty.

K některým důkazům, které se zabývaly právním hodnocením smlouvy soud vůbec nepřihlížel, neboť se jednalo o stanovisko různých orgánů samosprávy a jiných institucí a soud je toho názoru, že platnost smlouvy může být relevantně posouzena pouze v tomto řízení.

Soud se nejprve zabýval obecně charakterem smlouvy, kterou účastníci chtěli uzavřít. Zcela nepochybně se jedná o smlouvu o závazku veřejné služby podle §19a zákona č. 111/1994 Sb. Veřejnoprávní smlouvy jsou obecně upraveny ve správním řádu (zák. č. 500/2004 Sb.). V souladu s usnesením zvláštního senátu ze dne 21.5.2008 č.j. Konf 31/2007-82 soud posuzuje tuto smlouvu jako vrchnostenský akt správního orgánu (samosprávného celku), která byla uzavřena za účelem plnění úkolů tohoto orgánu. Veřejnoprávní smlouvy jsou upraveny v části V. správního řádu a hlavní povinností, která ze smlouvy plyne dopravci je provozování městské autobusové dopravy v takovém rozsahu, který naplní zákonný požadavek §19 odst. 3 zák. č. 111/1994 Sb. v platném znění. Podstatný obsah této povinnosti není však stanoven vzájemnou dohodou stran nýbrž je vymezen podmínkami uvedenými v licencích, případně v jiných právních předpisech. Soud pro stručnost odkazuje na odůvodnění citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

a na závěr uvádí, že právě ta skutečnost, že se jedná o smlouvu, jejíž režim podléhá správnímu řádu nasvědčuje spíše tomu, že pro uzavření takovéto smlouvy je nutno zcela striktně splnit všechny zákonné podmínky, které jsou pro takový typ smlouvy stanoveny. Správní orgán případně orgán samosprávy je povinen řídit se striktně právními předpisy při své činnosti a jakékoliv porušení těchto předpisů musí zcela zákonitě vést k neplatnosti takového úkonu.

Podle §19 odst. 1 zák. č. 111/1994 Sb. ve znění platném do 30.4.2004 závazkem veřejné služby v silniční dopravě pro cizí potřeby (dále jen závazek veřejné služby) se rozumí závazek, který dopravce přijal ve veřejném zájmu a který by jinak pro jeho ekonomickou nevýhodnost nepřijal, neboť jej přijal pouze z části. Závazek veřejné služby sjednává s dopravcem stát a hradí dopravci prokazatelnou ztrátu vzniklou jeho plněním. Podle §19b odst. 1 citovaného zákona ve znění platném k 30.4.2004 prokazatelnou ztrátu vzniklou dopravci v důsledku zajišťování dopravní obslužnosti plnění závazků veřejné služby jsou povinni hradit dopravní úřad z rozpočtu kraje, jedná-li se o zajišťování základní dopravní obslužnosti veřejnou vnitrostátní linkovou dopravou nebo linkami veřejné městské linkové dopravy nebo Ministerstvo dopravy a spojů, jedná-li se o zajišťování základní dopravní obslužnosti mezinárodní veřejnou linkovou dopravou. Podle odst. 2 téhož ustanovení povinnou součástí smlouvy o závazku veřejné služby je dopravcem předložený předběžný dopravní odhad prokazatelné ztráty za celé období, na které se závazek veřejné služby uzavírá. Dopravní úřad nebo Ministerstvo dopravy a spojů uhradí prokazatelnou ztrátu nejvýše ve výši tohoto předběžného odborného odhadu zvýšeného pouze o nepředvídatelné prokazatelné náklady. Toto ustanovení je identické se současným zněním §19b citovaného zákona. Protože ustanovení §19b odst. 2 zák. č. 111/1994 Sb. stanoví jako povinnou součást smlouvy dopravcem předložený předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty je toto ustanovení nutno vykládat doslovně, tedy, že když při podpisu smlouvy musí dopravce předložit odborný odhad prokazatelné ztráty na celé období, na které se závazek veřejné služby uzavírá, v tomto případě na dobu od 1.7.2003 do 30.6.2013. Citované ustanovení počítá i s případnými zvýšeními této prokazatelné ztráty, která jsou však odůvodněna nepředvídatelnými prokazatelnými náklady.

V posuzovaném případě žalovaný jako dopravce nepředložil při podpisu smlouvy předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty a jeho argumentace spočívající v tom, že na dobu 10-ti let nelze takovýto odhad učinit je irrelevantní neboť lze stanovit obecně konkrétní částkou výši prokazatelné ztráty v jednotlivých obdobích a v případě, že by došlo v průběhu trvání smlouvy k dalším nepředvídatelným nákladům, mohl žalobce takto odhadnutou částku zvýšit právě o tyto nepředvídatelné prokazatelné náklady. Žalovaný však předkládal v každém následujícím ročním období zvýšený odhad prokazatelné ztráty, aniž by toto zvýšení bylo odůvodněno nepředvídatelnými náklady a žalobce na tuto skutečnost reagoval tak, že přiznával žalovanému v rámci schvalování rozpočtu nižší částku, než byla žalovaným požadována a snažil se vést žalovaného k uzavření dodatku ke smlouvě, který by obsahoval odborný odhad prokazatelné ztráty. Žalovaný však na tyto návrhy žalobce nikdy nepřistoupil a proto žádný dodatek uzavřen nebyl.

Soud při posuzování platnosti uzavřené smlouvy vyšel z doslovného znění §19b odst. 2 silničního zákona a z důvodů vyložených shora dospěl k závěru, že nedostatek předběžného odborného odhadu prokazatelné ztráty činí celou smlouvu neplatnou, neboť tento předběžný odborný odhad je povinnou součástí smlouvy o závazku veřejné služby a bez něj je uzavřená smlouva neplatným úkonem.

Soud proto ve věci rozhodl podle §152 odst. 2 věta druhá o.s.ř. mezitímním rozsudkem o základu projednávané věci. Účelnost tohoto rozhodnutí spatřuje soud v tom, že pro zjištění konkrétní částky, která by měla být žalovaným zaplacená z titulu bezdůvodného obohacení bude nutno vypracovat podrobný znalecký posudek, což je ekonomicky nákladná záležitost. Z důvodů ekonomičnosti řízení soud proto zatím rozhodl pouze o základu věci, tedy o tom, že smlouva o závazku veřejné služby je neplatná a s ohledem na neplatnost tohoto úkonu má žalobce nárok na

vydání bezdůvodného obohacení podle §451 a násl. obč. zák., když výše tohoto nároku bude stanovena až po podání znaleckého posudku a stanovení konkrétní hodnoty služeb, které žalovaný pro žalobce vykonal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, prostřednictvím zdejšího soudu, a to ve trojím vyhotovení.

Česká Lípa 20. dubna 2009

JUDr. Jiří Landa
samosoudce

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

Okresní soud v České Lípě rozhodl samosoudkyní Mgr. Martinou Fendrychovou v právní věci žalobce Město Česká Lípa, IČ: 00260428, se sídlem T. G. Masaryka 1/1, Česká Lípa, zast. JUDr. Stanislavem Kadečkou, Ph. D., advokátem se sídlem Sladkovského 601, Pardubice proti žalovanému VETT a.s., IČ: 25404717, se sídlem Nad Opatovem 2140, Praha – Chodov, zast. JUDr. Michalem Říhou, advokátem se sídlem Ke Klimentce 2186/15, Praha 5, o zaplacení částky 70 512 021, 877 Kč s příslušenstvím,

takto:

I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 34 963 976,59 Kč s úrokem z prodlení z částky 29 376 590,59 Kč ve výši 9,5 % ročně od 14.4. 2007 do 30. 6. 2007, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 1. 7. 2007 do 31. 12. 2007, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10,5 % ročně od 1. 1.2008 do 30. 6. 2008, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10,75 % ročně od 1.7. 2008 do 31. 12. 2008, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,25 % ročně od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,5 % ročně od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8 % ročně od 1.1. 2010 do 30. 6. 2010, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,75 % ročně od 1.7. 2010 do 30. 6. 2012, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,5 % ročně od 1.7. 2012 do 31. 12. 2012, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,05 % ročně od 1. 1. 2013 do 30.6.2015, s úrokem z prodlení z této částky ve výši, která odpovídá ročně výši repo sazby stanovené ČNB, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalovaného, zvýšené o sedm procentních bodů, od 1. 7. 2015 do zaplacení, s úrokem z prodlení z částky 5 587 386 Kč ve výši 10,5 % ročně od 19.3.2008 do 30. 6. 2008, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10,75 % ročně od 1.7. 2008 do 31. 12. 2008, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,25 % ročně od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,5 % ročně od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8 % ročně od 1.1. 2010 do 30. 6. 2010, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,75 % ročně od 1.7. 2010 do 30. 6. 2012, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,5 % ročně od 1.7. 2012 do 31. 12. 2012, s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,05 % ročně od 1. 1. 2013 do 30.6.2015, s úrokem z prodlení z této částky ve výši, která odpovídá ročně výši

repo sazby stanovené ČNB, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalovaného, zvýšené o sedm procentních bodů, od 1. 7. 2015 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku.

II. Žaloba se zamítá v části, ve které se žalobce domáhal proti žalovanému zaplacení 35 548 045,28 Kč a dále v rozdílu mezi požadovaným a přiznaným úrokem z prodlení.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalobce je povinen uhradit náklady řízení státem vynaložené v rozsahu 50 %, konkrétní výše nákladů bude určena v samostatném usnesení, a to do tří dnů od právní moci rozhodnutí, jímž bude náhrada nákladů řízení přiznána, do pokladny Okresního soudu v České Lípě.

V. Žalovaný je povinen uhradit náklady řízení státem vynaložené v rozsahu 15 %, konkrétní výše nákladů bude určena v samostatném usnesení, a to do tří dnů od právní moci rozhodnutí, jímž bude náhrada nákladů řízení přiznána, do pokladny Okresního soudu v České Lípě.

Odůvodnění

Žalobce se žalobou ze dne 26.3.2007, doručenou soudu dne 28.3.2007, domáhal zaplacení částky 51 142 789, 783 Kč se zákonným úrokem z prodlení ode dne podání žaloby do zaplacení. Žalovanému byla žaloba doručena dne 13.4.2007. Podáním ze dne 11.3.2008 / čl. 191 – 197 spisu/ se žalobce domáhal rozšíření žaloby o částku 19 369 232, 094 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 14.3.2010 do zaplacení, celkově tedy požadoval zaplacení částky 70 512 022, 687 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 51 142 789, 783 Kč od 28.3.2007 do zaplacení a z částky 19 369 232, 094 Kč od 14.3.2007 do zaplacení. Toto podání bylo žalovanému doručeno dne 18.3.2008. Změna žaloby byla připuštěna usnesením zdejšího soudu č.j. 13 C 203/2007-287, právní moc rozhodnutí 22.5.2009. Při ústním jednání konaném dne 26.6.2015 žalobce žalobní požadavek upřesnil co do výše požadované jistiny tak, že požaduje k zaplacení 70 512 021, 877 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení. Z důvodu procesní jistoty soud při ústním jednání konaném dne 26.6.2015, za účasti stran, rozhodl o připuštění změny žaloby dle požadavku žalobce, tedy o rozšíření žaloby /po upřesnění ze strany žalobce/ na částku 70 512 021, 877 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 51 142 789, 783 Kč od 28.3.2007 do zaplacení a z částky 19 369 232, 094 Kč od 14.3.2008 do zaplacení, a to i s ohledem na skutečnost, že citované usnesení zdejšího soudu č.j. 13 C 203/2007-287 bylo usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, č.j. 29 Co 392/2009-350 ze dne 11.3.2010 /nesprávně/zrušeno.

Žalobce se domáhá zaplacení žalované částky z titulu bezdůvodného obohacení, kdy žalobce uzavřel dne 1.3.2002 s žalovaným smlouvu o závazku veřejné služby k zajištění ostatní dopravní obslužnosti Města Česká Lípa dle § 19c zák. č. 111/1994 Sb.. Žalobce namítá, že smlouva je neplatná, neboť její součástí není předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty za celé období, na které byl závazek veřejné služby uzavřen. Z důvodu tvrzené neplatnosti smlouvy se domáhá vydání bezdůvodného obohacení za dobu od 1.7.2003 do 31.12.2006 ve výši 70 512 021, 877 Kč se zákonným úrokem z prodlení.

Žalobce tvrdí, že:

v období od 1.7.2003 do 31.12.2003 žalovaný poskytl dopravní výkony v tržní hodnotě 7 238 348, 737 Kč /průměrná cena za 1 km dopravního výkonu 31, 149 Kč, průměrný přiměřený zisk 1,55 Kč/km, tržby žalovaného činily 3 284 207,59 Kč, žalobce poskytl žalovanému zálohu na krytí prokazatelné ztráty v celkové výši 13 523 300 Kč /z toho dne 7.7.2003 6 761 650 Kč a dne 3.10.2003 6 761 650 Kč, žalovaný žalobci vrátil přeplatek zálohy v celkové výši 1 595 540 Kč /z toho dne 4.11.2003 399 640 Kč a dne 23.1.2004 1 195 900 Kč, záloha po vyúčtování žalovaným tedy byla poskytnuta žalobcem ve výši 11 927 760 Kč

v roce 2004 žalovaný poskytl dopravní výkony v tržní hodnotě 14 022 708,14 Kč /průměrná cena za 1 km dopravního výkonu 33, 099 Kč, průměrný přiměřený zisk 1,561 Kč/km, tržby

žalovaného činily 7 841 461 Kč, žalobce poskytl žalovanému zálohu na krytí prokazatelné ztráty v celkové výši 28 704 000 Kč / z toho dne 2.1.2004 4 375 000 Kč, dne 3.3.2004 2 801 000 Kč, dne 1.4.2004 7 176 000 Kč, dne 1.7.2004 7 176 000 Kč, dne 5.10.2004 7 176 000 Kč

v roce 2005 žalovaný poskytl dopravní výkony v tržní hodnotě 15 953 758,93 Kč /průměrná cena za 1 km dopravního výkonu 36, 898 Kč, průměrný přiměřený zisk 0,372 Kč/km, tržby žalovaného činily 7 649 177 Kč, žalobce poskytl žalovanému zálohu na krytí prokazatelné ztráty v celkové výši 20 000 000 Kč / z toho dne 11.1.2005 1 666 700 Kč, dne 3.2.2005 1 666 650 Kč, dne 7.3.2005 1 666 650 Kč, dne 6.4.2005 1 666 667 Kč, dne 6.5.2005 1 666 667 Kč, dne 7.6.2005 1 666 667 Kč, dne 7.7.2005 1 666 667 Kč, dne 11.8.2005 1 666 667 Kč, dne 7.9.20105 1 666 667 Kč, dne 17.11.2005 4 999 998 Kč

v roce 2006 žalovaný poskytl dopravní výkony v tržní hodnotě 14 914 828, 096 Kč /průměrná cena za 1 km dopravního výkonu 33,235 Kč/km, průměrný přiměřený zisk 0,589 Kč/km, tržby žalovaného činily 8 252 061Kč, žalobce poskytl žalovanému zálohu na krytí prokazatelné ztráty v celkové výši 20 000 000 Kč /z toho dne 11. 1. 2006 5 000 000 Kč, dne 5.4.2006 5 000 000 Kč, dne 28.6.2006 5 000 000 Kč, dne 5.10.2006 5 000 000 Kč

Žalobce tedy tvrdí, že za období od 1.7.2003 do 31.12.2006 poskytl žalovanému na zálohách určených ke krytí prokazatelné ztráty celkovou částku 80 631 760 Kč /po odečtení přeplatku na zálohách vyplacených v roce 2003 ve výši 1 595 540 Kč, přičemž žalovaný poskytl protiplnění v podobě přepravních výkonů v tržní hodnotě 52 129 643, 903 Kč a na tržbách v souvislosti s realizovanými přepravními výkony mu bylo vyplaceno 27 026 906,59 Kč. Dále žalobce tvrdí, že žalovanému byly vyplaceny dotace v předmětném období v celkové výši 14 951 000 Kč /z toho v roce 2003 investiční dotace na obnovu vozidel MHD ze státního rozpočtu ve výši 600 000 Kč, v roce 2004 investiční dotace poskytnutá žalobcem na základě sml. [číslo] na nákup autobusu ve výši 1 000 Kč, investiční dotace ze státního rozpočtu z Programu na obnovu vozidel MHD 2 300 000 Kč, v roce 2005 investiční dotace poskytnutá žalobcem na základě smlouvy o poskytnutí investiční dotace ze dne 22.8.2005 na nákup autobusu Citi Bus 6 050 000 Kč, v roce 2006 investiční dotace poskytnutá žalobcem na nákup autobusu na základě smlouvy o poskytnutí dotace ze dne 3.10.2006 ve výši 6 000 000 Kč

Výši bezdůvodného obohacení žalovaného žalobce určuje jako rozdíl mezi poskytnutými zálohami ke krytí prokazatelné ztráty a tržní hodnotou poskytnutých přepravních výkonů ze strany žalovaného, po zohlednění tržeb žalovaného a dotací žalovanému vyplacených ze strany žalobce a ze státního rozpočtu, dále žalobce zohlednil i finančnímu plnění ve výši 32 000 Kč, které bylo žalovanému žalobcem vyplaceno dle daňového dokladu [číslo] z 14.9.2006, kdy se jednalo o úhradu ztráty tržeb žalovaného v důsledku vyhlášeného Dne bez aut /veřejná hromadná doprava zdarma/. Celkovou výši bezdůvodného obohacení žalovaného tak určuje částkou 70 512 021, 877 Kč.

Žalobce v průběhu řízení na podporu svých tvrzení předložil i odborné vyjádření č. [číslo] [anonymizováno] ze dne 18.10. 2011 / čl. 787 – 811 spisu/, které k jeho žádosti bylo vypracováno, dle tohoto vyjádření činily obvyklé náklady na předmětný dopravní výkon v daném období 57 247 814 Kč, maximální přiměřený zisk dle obecného vzorce vlád. nařízení č. 493/2004 Sb. 13 780 163 Kč /po zohlednění dotací z veřejných rozpočtů v plné výši/ a celková cena dopravního výkonu 71 027 977 Kč, po zohlednění tržeb / 27 026 907 Kč představovala prokazatelná ztráta 44 001 070 Kč. Je zřejmé, že toto odborné vyjádření nepodporuje žalobní tvrzení, neboť žalobcem je tvrzeno, že žalovaný poskytl protiplnění v podobě přepravních výkonů v tržní hodnotě v celkové výši 52 129 643, 903 Kč, zatímco z předloženého odborného vyjádření se podává, že cena dopravního výkonu činila 71 027 977 Kč.

Žalovaný s žalobou nesouhlasí, v podání ze dne 18.6.2007 / čl.168-169 spisu/ vznáší námitku promlčení ohledně plnění poskytnutých do 30.3.2007. K dotacím z veřejných rozpočtů namítá, že tyto byly poskytnuty na základě existujícího právního titulu – dotační smlouvy, jejíž platnost není

dotčena, šlo částečně o dotace ze státního rozpočtu, je proto nelogické dovozovat, že se žalovaný na úkor žalobce obohatil, navíc autobusy, které byly pořízeny z dotačních zdrojů nadále zabezpečovaly veřejnou službu dopravní obslužnosti Města Česká Lípa prostřednictvím spol. ČSAD Semily. Rovněž namítá, že ani tržby, které přijal od cestujících v rámci plnění závazku veřejné služby nelze při výpočtu výše bezdůvodného obohacení zohledňovat, neboť se nejednalo o plnění poskytnuté žalobcem, ale cestujícími, proto se žalovaný nemohl na úkor žalobce jakkoli obohatit.

Mezitímním rozsudkem Okresního soudu v České Lípě č.j. 13 C 203/2007-288 ze dne 20.4.2009 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci č.j. 29 Co 393/2009-527 ze dne 4.12.2012 bylo rozhodnuto, že nárok žalobce co do základu požadovaného plnění a příslušenství je důvodný. Soudy dospěly k závěru, že smlouva o závazku veřejné služby k zajištění ostatní dopravní obslužnosti města Česká Lípa neobsahovala v souladu s § 19b zák.č. 111/1994 Sb. předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty, tedy podstatnou náležitost smluvního ujednání a z toho důvodu je od počátku neplatná. Strany jsou tak povinny si vydat bezdůvodné obohacení v souladu s § 451 odst. 1,2 obč. zák. účinného do 31.12.2013. Rozsudkem Nejvyššího soudu ČR č.j. 28 Cdo 778/2013-564 ze dne 19.7.2013 bylo dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci č.j. 29 Co 393/2009-527 ze dne 4.12.2012 zamítnuto. Nejvyšší soud se ztotožnil se závěrem, že strany si poskytovaly vzájemně plnění na základě neplatného právního úkonu /smlouvy ze dne 1.3.2002, přičemž výše výsledného bezdůvodného obohacení v souladu s §§ 451 a 457 obč. zák. je dána rozdílem majetkových prospěchů, jež nabyl každý z účastníků z neplatné smlouvy, popřípadě rozdílem mezi výsledným prospěchem z neplatné smlouvy a hodnotou plnění poskytnutého na základě právního důvodu /licence a jízdní řád/. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí dále uvedl, že v případě neplatné smlouvy, na základě které bylo žalovaným plněno, žalovanému nevzniklo právo na sjednané plnění, avšak má právo na kompenzaci za služby žalobci poskytnuté, výši kompenzace je třeba vymezit v souladu se zákonnou úpravou bezdůvodného obohacení, jakož i jinými na věc dopadajícími předpisy.

K vznesené námitce promlčení je třeba uvést, že tato se týká samotného základu věci a v řízení o výši nároku již tuto otázku řešit nelze, stejně tak v této fázi řízení již nelze úspěšně námitku promlčení uplatnit, neboť její důvodnost musí být vyřízena při odděleném projednání o základu nároku, v řízení o výši nároku je soud vázán pravomocným mezitímním rozsudkem. Pro úplnost soud dodává, že předmětný žalobní požadavek shledán promlčeným nebyl, neboť promlčecí doba pro vydání bezdůvodného obohacení mezi účastníky se řídí zák. č. 513/1991 Sb. ve znění účinném do 31.12.2013, v daném případě je tedy promlčecí doba čtyřletá / § 394 odst. 2 citov. zák. a počíná běžet ode dne, kdy došlo k plnění na základě neplatné smlouvy, konkrétně od okamžiku, kdy byly zaplacený zálohy na krytí prokazatelné ztráty /první záloha v žalovaném období byla vyplacena dne 7.7.2003 Vědomost či nevědomost účastníků o tom, že došlo k bezdůvodnému obohacení není relevantní, neboť nejde o subjektivní lhůtu.

Soud učinil tato skutková zjištění:

Účastníci uzavřeli dne 1.3.2002 smlouvu o závazku veřejné služby k zajištění ostatní dopravní obslužnosti města Česká Lípa podle § 19c zák. č. 111/1994 Sb., žalobce na straně objednatele a žalovaný na straně dopravce s povinností objednatele uhradit dopravci ztrátu vzniklou plněním z přepravní služby.

Účastníci shodně tvrdili /protokol o ústním jednání ze dne 12.5.2014, že na zálohách za účelem krytí prokazatelné ztráty bylo žalovanému žalobcem v rozhodném období vyplaceno 80 631 760 Kč /od 1.7.2003 do 31.12.2005 60 631 760 Kč, od 1.1.2016 do 31.12.2016 20 000 000 Kč, na tržbách žalovaný od cestujících přijal 27 026 906, 59 Kč /od 1.7.2003 do 31.12.2005 18 774 845,59 Kč, od 1.1.2006 do 31.12.2006 8 252 061 Kč, na dotacích 14 951 000 Kč /z toho ze státního rozpočtu 2 900 000 Kč a ze strany žalobce 12 051 000 Kč a že

žalovaný v rozhodném období vykázal dopravní výkon 1 495 527 km /od 1.7.2003 do 31.12.2003 221 826 km, v roce 2004 404 658 km, v roce 2005 428 089 km, v roce 2006 440 954 km/. Tato shodná tvrzení účastníků odpovídají zjištěním, které soud učinil z vyúčtování prokazatelné ztráty v období od 1.7.2003 do 31.12.2006, výpisů z účtů žalobce, daňových dokladů. Dále účastníci shodně tvrdili, že žalobce vyplatil žalovanému na základě objednávky [číslo] ze dne 13.9.2006 32 000 Kč jako kompenzaci tržeb z přepravní činnosti v důsledku vyhlášeného „Dne bez aut“, kdy byli cestující přepravováni zdarma. Z daňového dokladu [číslo] ze dne 14.9.2006 bylo zjištěno, že žalovaný přepravoval v rámci „Dne bez aut“, cestující na linkách 1 až 10 v závazku veřejné služby zdarma a dále mimo závazek veřejné služby na linkách 11,12, za přepravu cestujících na linkách v závazku veřejné služby bylo žalovanému vyplaceno 25 599,99 Kč + 5% daň, tedy 26 880 Kč.

Ze smlouvy o poskytnutí investiční dotace ze dne 22.8.2005 / čl. 133-135 spisu/ uzavřené mezi žalobcem, na straně objednatele a žalovaným, na straně dopravce, bylo zjištěno, že objednatel se zavázal poskytnout dopravci pro kalendářní rok 2005 investiční dotaci na nákup nízkopodlažního autobusu ve výši max. 7 000 000 Kč. Dle smlouvy se dopravce zavázal uvedený autobus po dobu šesti let od poskytnutí dotace nepřevést do vlastnictví jiné osoby a provozovat ho výlučně v závazku veřejné služby. Pro případ předčasného ukončení závazku veřejné služby smlouva v čl. III. bod 2. upravuje režim vypořádání mezi stranami tak, že dopravce je povinen vrátit alikvotní část dotace ve výši rozdílu mezi poskytnutou investiční dotací a přiměřeným ziskem vypočteným pro rok 2005. Ze smlouvy o poskytnutí investiční dotace uzavřené mezi účastníky dne 3.10.2006 bylo zjištěno, že žalobce se zavázal poskytnout žalovanému pro kalendářní rok 2006 investiční dotaci na nákup nízkopodlažního autobusu ve výši 6 000 000 Kč. Dle smlouvy se dopravce zavázal uvedený autobus po dobu šesti let od poskytnutí dotace nepřevést do vlastnictví jiné osoby a provozovat ho výlučně v závazku veřejné služby. Pro případ předčasného ukončení závazku veřejné služby smlouva v čl. III. bod 2. upravuje režim vypořádání mezi stranami tak, že dopravce je povinen vrátit objednateli alikvotní část dotace ve výši aktuální zůstatkové hodnoty vozidla. Účastníky bylo souhlasně potvrzeno, shodné zjištění vyplynulo i z přehledu autobusového parku žalovaného a rovněž z internetového zdroje o evidenci autobusů / čl.1054, 1055 spisu/, že žalovaný zakoupil z dotačních prostředků žalobce /shora uvedených/ v roce 2005 a 2006 dva autobusy typu Citelis reg. zn. [registrační značky], oba byly žalovaným provozovány pouze do března 2008, tedy do ukončení smluvního vztahu mezi účastníky, následně byly používány k plnění závazku veřejné služby dopravní obslužnosti Města Česká Lípa až do dubna 2012, a to společností B Line, dříve spol. ČSAD Semily, která převzala po dohodě s žalobcem plnění úkolu veřejné dopravní obslužnosti Města Česká Lípa. Oba autobusy od května 2012 dosud společnost B Line využívá k zajištění dopravní obslužnosti MHD Města Liberec.

Za účelem zjištění obvyklé ceny poskytnutých dopravních výkonů /rovnající se součtu obvyklých nákladů a obvyklého přiměřeného zisku/ na základě neplatné smlouvy byl ustanoven znalecký ústav - České vysoké učení technické v Praze, neboť jde o posouzení odborné otázky. Znalecký ústav podal písemný znalecký posudek [číslo] ze dne 28.1.2015 / čl. 952 – 969 spisu/ a dále k žádosti stran i soudu doplnil tento posudek o ústní posudek do protokolu při ústním jednání konaném dne 26.6.2015. Znalec uzavřel, že obvyklá výše ekonomicky oprávněných nákladů odpovídající dopravním výkonům žalovaného v období od 1.7.2013 do 31.12.2013 činila 8 637 998 Kč, v roce 2004 17 274 641 Kč, v roce 2005 18 844 511 Kč, v roce 2006 20 486 785 Kč, celkem tedy 65 234 935 Kč. Znalec v písemném znaleckém posudku vypočetl maximální přiměřený zisk 23 296 598 Kč /v období od 1.7.2003 do 31.12.2003 4 660 936 Kč, v roce 2004 6 302 328 Kč, v roce 2005 4 529 585 Kč, v roce 2006 7 803 750 Kč K obvyklé výši přiměřeného zisku se znalec vyjádřil tak, že v praxi není běžné, aby přiměřený zisk na základě dohody mezi objednatelem a dopravcem dosahoval výše maximálního přiměřeného zisku vypočteného dle obecného vzorce uvedeného v nařízení vlády č. 493/2004 Sb.. Stanovení

obvyklé výše přiměřeného zisku dle znalce je problematické, v písemném znaleckém posudku se znalec vyjádřil tak, že obvyklou výši přiměřeného zisku stanovit nelze. Soud znalci následně uložil, aby provedl dodatečný průzkum veřejně dostupných zdrojů a při ústním jednání konaném dne 26.6.2015 znalec posudek ústně do protokolu doplnil tak, že přiměřený zisk je dopravcům přiznáván obvykle v rozmezí 0 Kč -10 Kč/km, přičemž ve většině případů jde o částky v dolní polovině tohoto intervalu, zhruba mezi 1 Kč -5 Kč/km. Tento závěr znalce podporují i zjištění, která soud učinil z veřejně dostupných předběžných odborných odhadů prokazatelné ztráty spol. MHD ČSAD Havířov pro rok 2010, 2011, ČSAD Frýdek Místek – obec Metylovice pro rok 2014, ČSAD Frýdek Místek – město Ostrava pro rok 2015, dopravce Ján Kypús Bus s.r.o. Karvinná pro rok 2015, Osoblažské dopravní společnosti s.r.o. Krnov pro rok 2015, Autobusy Karlovy Vary – MHD Cheb pro rok 2015, kdy výše dohodnutého přiměřeného zisku se pohybuje v rozmezí 0 Kč až 3,28 Kč/km, ačkoliv vypočtený maximální přiměřený zisk dle vládního nařízení č. 493/ 2004 Sb. je několikanásobně vyšší.

K samotnému právnímu hodnocení a způsobu výpočtu bezdůvodného obohacení:

Právní vztahy mezi účastníky /samotný závazkový vztah včetně otázky promlčení, splatnosti dluhu, prodlení/ se řídí zák. č.513/1991 Sb. ve znění činném do 31.12.2013, dle § 261 odst. 2 citov. zák. se obchodním zákoníkem řídily rovněž závazkové vztahy mezi samosprávnou územní jednotkou a podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, jestliže se týkaly zabezpečování veřejných potřeb /provozování dopravy v závazku veřejné služby bylo podnikáním/. Pokud jde o vydání bezdůvodného obohacení pak se právní vztahy mezi účastníky řídí zák. č. 40/1964 Sb. účinným do 31.12.2013 v souladu s přechodným ustanovením v § 3028 odst. 3 zák. č. 89/2012 Sb..

Základními legislativními normami pro dopravní obslužnost území, závazky veřejné služby a prokazatelnou ztrátu v předmětném období byly: zák. č. 111/1994 Sb. o silniční dopravě, vyhl. Ministerstva dopravy a spojů č. 50/1998 Sb. o prokazatelné ztrátě ve veřejné linkové dopravě, nařízení vlády č. 493/2004 Sb., kterým se upravuje prokazatelná ztráta ve veřejné linkové dopravě.

Obecně uvedeno – závazek veřejné služby k zajištění dopravní obslužnosti spočívá v závazku dopravce zajistit provozování veřejné dopravy dle schválených jízdních řádů, tento závazek by byl pro dopravce ekonomicky nevýhodný, proto se objednatel této služby dopravci zavazuje uhradit prokazatelnou ztrátu, jejíž součástí je i tzv. přiměřený zisk. Dopravci dále náleží tzv. čistá smluvní odměna představující tržby plynoucí z jízdného vybraného od cestujících bez povinnosti je odevzdat příslušnému objednateli služby.

Obvyklá cena dopravního výkonu se rovná součtu ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku, který je vázán na obnovu autobusového parku. Přiměřený zisk má tedy umožnit dopravci veřejné linkové dopravy zajištění finančních zdrojů nezbytných na obnovu autobusů a jeho skutečná výše nesmí přesáhnout výši, která se vypočte podle obecného vzorce /vlád. nařiz. č 493/ 2004 Sb./ a který sleduje teoretické zabezpečení prostředků na osmiletou obnovu autobusů /průměrný počet autobusů používaných pro dopravní obslužnost krát průměrná cena nových autobusů vyhlášená MD pro příslušný rok, děleno 8 – osmiletý cyklus obnovy vozového parku, minus účetní odpisy autobusů používaných pro dopravní obslužnost, děleno koeficientem k vyrovnání odvodových povinností z přiměřeného zisku, minus účelové dotace z veřejných rozpočtů/. Dotace ze státního rozpočtu v předmětném období byly poskytovány na základě usnesení vlády č. 632 ze dne 21.6.2000 – Program podpory obnovy vozidel městské hromadné dopravy a veřejné linkové dopravy, po uzavření smlouvy o poskytnutí příslušné dotace mezi správcem dotace a příslušným dopravcem.

Podle § 451 odst. 1,2 zák. č. 40/1964 Sb. ve znění účinném do 31.12.2013 kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat. Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z

právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů. Podle § 456 věta první citov. zák. předmět bezdůvodného obohacení se musí vydat tomu, na jehož úkor byl získán. Podle § 457 citov. zák. je-li smlouva neplatná nebo byla-li zrušena, je každý z účastníků povinen vrátit druhému vše co podle ní dostal. Podle § 458 odst. 1 citov. zák. musí být vydáno vše, co bylo nabyto bezdůvodným obohacením, není-li to dobře možné zejména proto, že obohacení záleželo na výkonech, musí být poskytnuta peněžitá náhrada.

V případě povinnosti vrátit si oboustranně plnění jde v režimu § 457 citov. zák. o synallagmatický závazek – tj. povinnost účastníků poskytnout si vzájemná plnění současně ke stejnému okamžiku, k němuž se účastníci neplatné smlouvy vypořádávají. V daném případě žalobce poskytoval žalovanému plnění finanční a žalovaný plnění ve faktických výkonech, za něž musí být poskytnuta náhrada v penězích. V soudním řízení o žalobě o vrácení plnění z neplatné smlouvy /vydání bezdůvodného obohacení/ lze pak přiznat pouze vrácení toho, oč peněžité plnění žalobce přesahuje peněžitou náhradou v podobě výkonů poskytnutých žalovaným dle /neplatné/ smlouvy s žalobcem.

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí č.j. 28 Cdo 778/2013-564 ze dne 19.7.2013 stanovil vodítko, jak má být výše bezdůvodného obohacení v dané věci určena, a to jako rozdíl mezi výsledným prospěchem z neplatné smlouvy a hodnotou plnění poskytnutého na základě licence a jízdního řádu, kdy má jít o kompenzaci za služby žalobci takto poskytnuté, výši této kompenzace je pak třeba stanovit v souladu se zákonnou úpravou bezdůvodného obohacení, jakož i jinými na věc dopadajícími předpisy.

Z důvodu neplatnosti smlouvy o závazku veřejné služby k zajištění ostatní dopravní obslužnosti Města Česká Lípa, uzavřené mezi účastníky dne 1.3.2002 /otázka neplatnosti smlouvy pravomocně vyřešena mezitímým rozsudkem, kterým je soud vázán/ žalovanému nevzniklo právo na sjednané plnění, svědčí mu pouze právo na kompenzaci za poskytnuté služby - realizované dopravní výkony - rovnající se součtu obvyklých nákladů a obvyklého přiměřeného zisku. K posouzení této odborné otázky byl ustanoven znalecký ústav, který podal písemný znalecký posudek a následně jej doplnil, po provedeném dodatečném průzkumu veřejně dostupných zdrojů, o ústní posudek do protokolu o jednání soudu. Znalecký posudek má všechny formální náležitosti, závěry v posudku uvedené jsou dostatečně odůvodněny a jsou podloženy obsahem nálezu. Znalec otázky soudu i účastníků řízení zodpověděl srozumitelně, jasně a logicky, o věcné správnosti znaleckého posudku soud nemá pochybnosti.

Znalec uzavřel, že obvyklá výše ekonomicky oprávněných nákladů odpovídající dopravním výkonům žalovaného v předmětném období představuje hodnotu 65 234 935 Kč. Znalec vycházel z oborových statistických výkazů Ministerstva dopravy ČR pro veřejnou linkovou autobusovou dopravu MD Dop 2-04 za období od 2003 do 2006, tedy ze čtvrtletních souhrnných výkazů o činnosti dopravců veřejné autobusové dopravy, tyto výkazy obsahují průměrné hodnoty a strukturu nákladů dopravců veřejné linkové autobusové dopravy v ČR a dále z oborové statistiky Ministerstva dopravy ČR za městskou hromadnou dopravu MD Dop 4-04 za období od 2004 2006 Dopravní výkony dle schválených jízdních řádů, na základě kterých žalovaný závazek veřejné služby dopravní obslužnosti realizoval, navýšil o tzv. režijní výkony /výkony, které technologicky souvisejí s přistavením, přejezdy a odstavením vozidla/, takto upravený dopravní výkon představoval 1 654 080 km. S ohledem na skutečnost, že statistické výkazy, ze kterých znalec čerpal, obsahují průměrné hodnoty nákladů velkého počtu dopravců /např. ve čtvrtletním souhrnném výkazu o činnosti dopravců veřejné autobusové dopravy Dop MD 2-04 jde o údaje od 123 dopravců/, lze uzavřít, že jde o obvyklé náklady, to také znalec ve své výpovědi před soudem potvrdil. Při stanovení ceny dopravního výkonu znalec, v souladu se znaleckým zadáním, vycházel z vozového parku žalovaného /při zohlednění struktury i časového využití autobusů/, z obvyklé spotřeby pohonných hmot u obdobných zakázek, obvyklých mzdových nákladů i obvyklé výše odpisů. Zvolený postup, dle výpovědi znalce, v sobě implicitně zohledňuje i optimální oběh vozidel. Takto znalec dospěl k obvyklé výši nákladů na dopravní

výkon, který činí v roce 2003 35,400 Kč/km, v roce 2004 38,809 Kč/km, v roce 2005 40,018 Kč/km a v roce 2006 42,236 Kč/km.

Součástí ceny dopravních výkonů realizovaných v závazku veřejné služby je kromě ekonomicky oprávněných /obvyklých/ nákladů i tzv. přiměřený zisk, přičemž maximální výši přiměřeného zisku upravuje nařízení vlády č. 493/2004 Sb., dle kterého znalec vypočetl jeho maximální výši částkou 23 296 598 Kč, při tomto výpočtu znalec, dle znaleckého zadání, zohlednil v plné výši dotace vyplacené žalovanému do obnovy vozového parku z veřejných rozpočtů, tedy ze státního rozpočtu v roce 2003 600 000 Kč, v roce 2004 2 300 000 Kč a z rozpočtu žalobce v roce 2004 1 000 Kč, v roce 2005 6 050 000 Kč a v roce 2006 6 000 000 Kč.

Úkolem znalce bylo dále určení obvyklého přiměřeného zisku. Znalec na základě teoretických a praktických znalostí uzavřel, že přiměřený zisk na základě dohod mezi objednateli a dopravci nedosahuje výše maximálního přiměřeného zisku, ale expertním odhadem, po průzkumu veřejně dostupných zdrojů, dospěl k závěru, že přiměřený zisk je dopravcům přiznáván obvykle v rozmezí 0 Kč – 10 Kč/km, obvykle jde o částky v dolní polovině tohoto intervalu, zhruba mezi 1 Kč až 5 Kč/km po přihlédnutí k objemu srovnatelných dopravních výkonů a velikosti dopravce. Skutečnost, že maximální výše přiměřeného zisku se nerovná výši obvyklého /dohodnutého/ přiměřeného zisku mezi objednavatelem veřejné služby dopravní obslužnosti a dopravcem je potvrzena i veřejně dostupnými předběžnými odbornými odhady prokazatelné ztráty /shora uvedenými/, byť za jiné období, lze však uzavřít, že jde o obecný jev. Obvyklá výše přiměřeného zisku na realizovaný rozsah dopravních výkonů žalovaným pak odpovídá intervalu hodnot 1 495 527 Kč /pro obvyklý přiměřený zisk 1 Kč/km až 7 477 635 Kč /pro obvyklý přiměřený zisk 5 Kč/km. Znalec uzavřel, že určit přesnou výši obvyklého přiměřeného zisku určit nelze, lze pouze stanovit rozmezí, v rámci kterého lze na jeho výši usuzovat. Zároveň uvedl, že malá a středně velká města, mezi která patří Česká Lípa, mají dopravní obslužnost obvykle zajištěnu na základě smlouvy mezi dopravcem a městem a tato data se nikde statisticky nezpracovávají, takže není možno aplikovat běžnou statistickou metodu pro zjišťování obvyklého přiměřeného zisku. Soud proto postupoval v souladu s § 136 o.s.ř., dle kterého lze-li výši nároků zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo nelze-li ji zjistit vůbec, určí ji soud podle své úvahy. V daném případě je nárok prokázán co do svého právního základu a obtíže skutkových zjištění jsou spojeny pouze s výší uplatněného nároku. Základem úvahy soudu pro stanovení obvyklé výše přiměřeného zisku spojeného s poskytnutými výkony bylo znalcem stanovené rozmezí obvyklého přiměřeného zisku 0 Kč km až 10 Kč/km, přičemž podmínkám daného případu odpovídají částky v dolní polovině tohoto intervalu, tedy přibližně 1 Kč až 5 Kč/km. Soud na základě volné úvahy určil tedy obvyklý přiměřený zisk jako střední hodnotu znalcem stanoveného širšího rozmezí 0 Kč až 10 Kč, tedy částkou 5 Kč /km, kdy zároveň jde o horní hranici znalcem vymezeného užšího rozmezí / 1 Kč až 5 Kč/km. Dle přesvědčení soudu tato volná úvaha odpovídá obecným zásadám logiky, kdy je rovněž zohledňováno, že sám žalobce, v pozici objednatele dopravní služby, při uzavření smlouvy o závazku veřejné služby, která byla později shledána neplatnou, akceptoval horní /maximální/ hranici přiměřeného zisku stanoveného dle nařízl. vl. č. 493/ 2004 Sb., výše tohoto nepřekročitelného zisku byla znaleckým posudkem vyčíslena na 23 296 598 Kč. Přiměřený obvyklý zisk na realizovaný rozsah dopravních výkonů je tedy určen částkou 7 477 636 Kč.

Soud má takto za prokázané, že žalovaný poskytl žalobci v předmětném období dopravní výkony v obvyklé ceně 72 721 570 Kč. Naproti tomu žalobce vyplatil žalovanému na zálohách určených ke krytí prokazatelné ztráty 80 631 760 Kč. Žalovanému dále v předmětném období náležela tzv. čistá smluvní odměna představující tržby ve výši 27 026 906,59 Kč plynoucí z jízdného vybraného od cestujících bez povinnosti je odevzdat žalobci, jakožto objednateli služby. Při výpočtu bezdůvodného obohacení žalovaného je třeba tržby v plné výši zohlednit, neboť jde o plnění, které se žalovanému dostalo, v rámci poskytování dopravní služby od cestujících, které by jinak náleželo objednateli služby, ten je povinen dopravci hradit tzv. prokazatelnou ztrátu

rovnající se rozdílu mezi součtem ekonomicky oprávněných nákladů vynaložených dopravcem na plnění závazku veřejné služby a přiměřeného zisku vztahujícího se k těmto nákladům a mezi tržbami dosaženými dopravcem při plnění závazku veřejné služby / § 19 b zák. č. 111/1994 Sb. v rozhodném znění/. Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí č.j 28 Cdo 778/2013-564 uvedl, že žalovanému náleží kompenzace za služby žalobci poskytnuté a že tuto „kompenzaci“ je třeba vymezit v souladu se zákonnou úpravou bezdůvodného obohacení a jinými na věc dopadajícími předpisy. Soud proto při stanovení výše bezdůvodného obohacení reflektovat právní úpravu tzv. prokazatelné ztráty, která dopravci umožňuje ponechat si smluvní odměnu představující tržby plynoucí z jízdného vybraného od cestujících, kdy tyto tržby slouží dopravci jako zdroj ke krytí ceny dopravního výkonu, dalším zdrojem je pak plnění ze strany objednatele služby.

Výše bezdůvodného obohacení je pak určena jako rozdíl mezi poskytnutými zálohami určenými na krytí prokazatelné ztráty ve výši 80 631 760 Kč a obvyklou cenou realizovaných dopravních výkonů / 72 721 570 Kč po odečtení tržeb plynoucích z jízdného od cestujících / 27 026 906,59 Kč. Dále bylo třeba zohlednit i skutečnost, že žalovaný v rámci závazku veřejné služby přijal od žalobce kompenzaci tržeb z přepravní činnosti, která byla spojena s vyhlášeným „Dnem bez aut“, kdy byli cestující přepravováni zdarma, přičemž za přepravu cestujících na linkách v závazku veřejné služby bylo žalovanému ze strany žalobce vyplaceno 26 880 Kč. Ke konečné výši bezdůvodného obohacení pak soud dospěl následujícím výpočtem: 80 631 760 Kč /zálohy vyplacené žalovanému na krytí prokazatelné ztráty/ minus 45 667 783,41 Kč /tj. 72 721 570 Kč, obvyklá cena dopravních výkonů, minus 27 026 906,59 Kč, tržby od cestujících, minus 26 880 Kč, kompenzace tržeb ze strany žalobce – Den bez aut/, tedy 34 963 976,59 Kč.

Pokud jde o dotace z veřejných rozpočtů /rozpočtu žalobce a státního rozpočtu/, pak je třeba uvést, že se žalobce nedomáhal dle žalobních tvrzení, upřesněných v podání ze dne 11.6.2014 / čl. 625p, jejich vrácení, vyslovil pouze požadavek, aby jak dotace ze státního rozpočtu, tak i dotace z rozpočtu žalobce byly zohledněny při výpočtu plnění, které má být žalobcem hrazeno žalovanému v souvislosti s realizací závazku veřejné služby, konkrétně v souvislosti s výpočtem tzv. přiměřeného zisku v souladu s obecným vzorcem uvedeným v nař. vlády č. 493/2004 Sb.. Znalec ve svém výpočtu maximálního přiměřeného zisku dle citovaného vládního nařízení tyto dotace, dle znaleckého zadání, plně zohlednil a maximální přiměřený zisk po jejich odečtení vyčíslil částkou 23 296 598 Kč. Bylo tak postupováno v souladu s uvedeným nařízením, kterým se upravuje výpočet maximálního /nepřekročitelného/ přiměřeného zisku. Z legislativních norem pro dopravní obslužnost území platných v předmětném období / zák. č. 111/1994 Sb. a vyhl. č. 50 1998 Sb. a nařiz. vlády č. 493/2004 Sb. je zřejmé, že k vyplaceným dotacím z veřejných rozpočtů se přihlíží pouze v rámci stanovení maximálního přiměřeného zisku, kdy výše těchto dotací přímo ovlivňuje výši tohoto maximálního zisku, při samotném výpočtu tzv. prokazatelné ztráty již vyplacené dotace samostatně zohledňovány být nemohou a také nejsou. Není tedy žádného zákonného důvodu, na základě kterého by dotace z veřejných rozpočtů měly být při výpočtu výše bezdůvodného obohacení zohledněny jinou formou, než prostřednictvím výpočtu maximálního přiměřeného zisku. Citované dotační smlouvy uzavřené mezi účastníky obsahují samostatnou úpravu režimu vypořádání mezi stranami pro případ předčasného ukončení závazku veřejné služby, platnost těchto ujednání nebyla nijak dotčena. Podstatné pro hodnocení dané věci je, že žalobce se vrácení dotací proti žalovanému nedomáhal a není možno ani dospět k závěru, že by se žalovaný přijetím dotací nějak obohatil, když tyto dotace sloužily k pořízení nových autobusů Citelis reg. zn. [registrační značky] za účelem plnění závazku veřejné služby dopravní obslužnosti Města Česká Lípa a prostřednictvím kterých byl závazek veřejné služby až do dubna 2012, tedy po dobu platnosti dotačních smluv, plněn.

Pokud jde o splatnost plnění, byl žalovaný povinen dluh splnit bez zbytečného odkladu po té, kdy byl žalobcem o plnění požádán / § 340 odst. 2 zák. č. 513/1991 Sb. účinného do 31.12.2013, tedy v daném případě doručením žaloby, resp. doručením doplnění /rozšíření/ žaloby. Žalobce netvrdil, že by žalovaného vyzval k plnění dříve. Žaloba ze dne 26.3.2007 byla žalovanému

doručena dne 13.4.2007 a rozšíření žalobního požadavku ze dne 11.3.2008 dne 18.3.2008. Ode dne následujícího, tedy 14.4.2007, resp. 19.3.2008 je žalovaný v prodlení s plněním dluhu a je povinen hradit úroky z prodlení.

Výše přiznaných úroků z prodlení odpovídá ust. § 369 odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb. účinného do 31.12.2013 v rozhodném znění, dle tohoto ustanovení platí, že, je-li dlužník v prodlení se splněním peněžitého závazku nebo jeho části a není smlouvena sazba úroků z prodlení, je dlužník povinen platit z nezaplacené částky úroky z prodlení určené ve smlouvě, jinak určené předpisy práva občanského, dále ve spojení s § 517 odst. 2 zák. č. 40/1964 Sb. účinného do 31.12.2013 a § 1 nař. vlády č. 142/1994 Sb. v rozhodném znění.

V rozdílu mezi požadovaným a přiznaným plněním včetně požadovaných a přiznaných zákonných úroků z prodlení byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Ze studie [anonymizováno] nazvané „Optimalizace systému MAD v České Lípě“ ze dne 27.12.2006 / čl. 138-155 spisu/ soud neučinil žádný skutková zjištění s ohledem na skutečnost, že smyslem a cílem znaleckého zkoumání nebyla optimalizace dopravního řešení MAD v České Lípě ani optimalizace vozového parku. Soud neprovedl důkazy navržené žalovaným v podání ze dne 18.6.2014, čl. 629-630 /protokol o jednání Krajského úřadu Libereckého kraje ve věci [číslo] ze dne 22.10.2010, stanoviska Ministerstva dopravy ze dne 8.3.2005, 15.5.2007, rozhodnutí Ministerstva vnitra [číslo], rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 1.11.2010, rozhodnutí Ministerstva dopravy, zápis o výsledku kontroly ze dne 4.4.2006, protokol o kontrole prováděné žalobcem ze dne 1.9.2005 vyjádření ředitele Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 4.6. 2012 důvodu nadbytečnosti a procesní ekonomie, neboť by nepřinesly relevantní skutková zjištění k dané věci.

O nákladech řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto v souladu s § 142 odst. 2 o.s.ř., žalobce byl ve věci úspěšný v rozsahu 49,58 % a žalovaný 50,42 %, poměr úspěchu a neúspěchu je téměř shodný, proto bylo vysloveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O nákladech státu bylo rozhodnuto dle § 148 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s §151 odst. 5 o.s.ř..

Náklady státu /znalečné, které nebylo kryto zálohami na náklady důkazu/ dle výsledku řízení žalobce nese v rozsahu 50 % a žalovaný v rozsahu 15 %, kdy soud shledal u žalovaného částečné podmínky pro osvobození od soudních poplatků v rozsahu 70 %, usnesení zdejšího soudu ze dne 30.6.2015

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do patnácti dnů od doručení stejnopisu rozhodnutí ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, prostřednictvím soudu zdejšího, a to ve trojím vyhotovení, písemně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí (§ 251 o.s.ř.).

Česká Lípa 10. července 2015

Mgr. Martina Fendrychová
samosoudkyně

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Petry Kořínkové a soudců JUDr. Hany Horákové a JUDr. Lenky Rutové ve věci

Žalobce: Město Česká Lípa, IČO 00260428
sídlem T. G. Masaryka 1/1, 470 01 Česká Lípa
zastoupený advokátem JUDr. Stanislavem Kadečkou, Ph.D.
sídlem Teplého 2786, 530 02 Pardubice

proti
žalované: VETT a.s., IČO 25404717
sídlem Borská 58, 471 23 Zákupy
zastoupená advokátem Mgr. Markem Vojáčkem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 70 512 021,87 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalované do rozsudku Okresního soudu v České Lípě ze dne 10. 7. 2015, č. j. 13 C 203/2007-1092,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se ve výroku I. mění potud, že se žaloba zamítá o dalších 3 422 991,59 Kč s příslušenstvím a v části ukládající žalované zaplatit jistinu ve výši 31 540 985 Kč se potvrzuje. Dále se v tomto výroku rozsudek okresního soudu mění v části týkající se příslušenství potud, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci úrok z prodlení z částky 31 540 985 Kč ve výši 8 % ročně od 1. 8. 2015 do zaplacení a ze zbývajících částí příslušenství se žaloba zamítá. Lhůta k plnění se u všech částek stanoví na 1 měsíc od právní moci tohoto rozsudku.**

- II. Žalobce je povinen nahradit žalované náklady řízení před okresním soudem v rozsahu 30 % ve výši 603 822,94 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku u advokáta Mgr. Marka Vojáčka.
- III. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady odvolacího řízení v rozsahu 42 % ve výši 357 409, 50 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku u advokáta JUDr. Stanislava Kadečky.
- IV. Žalobce je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku nahradit státu na účet Okresního soudu v České Lípě náklady za řízení před okresním soudem v rozsahu 65 % ve výši 14 501,87 Kč, a v rozsahu 35 % stát nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud výrokem I. žalované uložil povinnost zaplatit žalobci částku 34 963 976,59 Kč spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši z částky 29 376 590, 59 Kč od 14. 4. 2007 a z částky 5 587 386 Kč od 19. 3. 2008 blíže rozepsaným ve výroku, a to do tří dnů od právní moci rozsudku, a výrokem II. žalobu zamítl co do částky 35 548 045,28 Kč a v rozdílu mezi žalobou požadovaným a výrokem I. přiznaným úrokem z prodlení. Výrokem III. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a výroky IV. a V. uložil žalobci zaplatit 50 % a žalované 15 % nákladů vzniklých v řízení státu s tím, že jejich konkrétní výše bude stanovena samostatným usnesením. Okresní soud v odůvodnění rozsudku vysvětlil, že v řízení rozhodoval o žalobě, již se žalobce domáhal zaplacení celkové částky 70 512 021, 877 Kč s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení vzniklého v období od 1. 7. 2003 do 31. 12. 2006 z důvodu tvrzené neplatnosti smlouvy o závazku veřejné služby k zajištění ostatní dopravní obslužnosti Města Česká Lípa, kterou dle § 19c zákona č. 111/1994 Sb. žalobce se žalovanou uzavřel dne 1. 3. 2002 (dále jen, „Smlouva“). Výši bezdůvodného obohacení žalobce určil jako rozdíl mezi zálohami poskytnutými žalované ke krytí prokazatelné ztráty a tržní hodnotou přepravních výkonů poskytnutých žalovanou, a to po zohlednění tržeb žalované a dotací, které jí byly vyplaceny žalobcem a ze státního rozpočtu. Obrana žalované spočívala v námitce promlčení, ohledně dotací pak namítala, že byly poskytnuty na základě existujícího právního titulu – dotační smlouvy, jehož platnost nebyla dotčena, a autobusy pořízené z poskytnutých dotací nadále zajišťovaly dopravní obslužnost města Česká Lípa prostřednictvím ČSAD Semily. Namítala též, že tržby přijaté od cestujících nelze zohledňovat při výpočtu výše bezdůvodného obohacení, neboť se nejednalo o plnění poskytnuté žalobcem, ale jednotlivými cestujícími. O základu nároku bylo v řízení rozhodnuto mezitímním rozsudkem č. j. 13 C 203/2007-288 ze dne 20. 4. 2009 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 4. 12. 2012, č. j. 29 Co 393/2009-527, v nichž bylo zkonstatováno, že Smlouva je neplatná a strany jsou povinny si vydat bezdůvodné obohacení dle § 451 odst. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“). Mezitímní rozsudek byl předmětem dovolacího přezkumu a Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 19. 7. 2013, č. j. 28 Cdo 778/2013-564, stanovil vodítko, jak má být výše bezdůvodného obohacení určena, a sice jako rozdíl mezi výsledným prospěchem z neplatné smlouvy a hodnotou plnění poskytnutého na základě licence a jízdního řádu, když má jít o kompenzaci za služby poskytnuté žalobci. Výši této kompenzace je nutné stanovit v souladu s úpravou bezdůvodného obohacení a jinými na věc dopadajícími předpisy. Napadeným rozsudkem proto okresní soud v intencích výše uvedených rozhodnutí rozhodoval již jen o výši žalobou uplatněného nároku, ale na doplnění vyjádřil se i k otázce promlčení. K námitce promlčení okresní soud uvedl, že promlčecí doba se v dané věci řídí § 394 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), je čtyřletá a počíná běžet ode dne, kdy došlo k plnění z neplatné smlouvy, konkrétně od okamžiku, kdy žalobcem byly žalované vyplaceny zálohy ke krytí prokazatelné ztráty, přičemž

první záloha byla vyplacena dne 7. 7. 2003. Žaloba byla k soudu podána dne 28. 3. 2007 a její rozšíření dne 11. 3. 2008, proto nárok nemůže být promlčen.

2. Ohledně výše nároku okresní soud vyšel shodných tvrzení účastníků řízení učiněných na jednání dne 12. 5. 2014 ohledně výše přijatých záloh (celkem za rozhodné období 80 631 760 Kč), výše tržeb žalované (celkem za rozhodné období 27 026 906,59 Kč), výše vyplacených dotací (celkem za rozhodné období 14 951 000 Kč), rozsahu dopravního výkonu (celkem za rozhodné období 1 495 527 km) a částky vyplacené jako kompenzace tržeb za akci Den bez aut (26 880 Kč). Dále okresní soud za účelem zjištění obvyklé ceny poskytnutých dopravních výkonů, která se rovná součtu obvyklých nákladů a přiměřeného zisku, ustanovil znalecký ústav České vysoké učení technické (dále jen, ČVUT⁴). Ten své závěry soudu předložil ve znaleckém posudku ze dne 28. 1. 2015, [číslo] (dále jen, Posudek ČVUT⁴), a v jeho ústním doplnění podaném na jednání dne 26. 6. 2015. Z hlediska právního hodnocení okresní soud uvedl, že závazkový vztah mezi stranami se řídí obch. zák., ale nárok na vydání bezdůvodného obohacení se řídí ustanoveními § 451 odst. 1 a 2, § 456, § 457 a § 458 odst. 1 obč. zák. účinného do 31. 12. 2013. Základní legislativní normou pro dopravní obslužnost v předmětném období byl zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 50/1998 Sb., o prokazatelné ztrátě ve veřejné linkové dopravě, a nařízení vlády č. 493/2004 Sb., kterou se upravuje prokazatelná ztráta ve veřejné dopravě. Z těchto předpisů plyne, že závazek dopravce k zajištění veřejné dopravy dle schválených jízdních řádů je pro něj ekonomicky nevýhodný, a proto je mu objednatel služby povinen uhradit též prokazatelnou ztrátu, jejíž součástí je i přiměřený zisk, který má sloužit k obnově vozového parku a jehož skutečná výše nesmí přesáhnout výši vypočtenou podle vzorce uvedeného v nařízení vlády č. 493/2004 Sb. Dopravci náleží i tržby z jízdného, které představují jeho čistou smluvní odměnu. Poté okresní soud uzavřel, že z důvodu neplatnosti Smlouvy žalované nevzniklo právo na sjednané plnění, ale svědčí jí právo na kompenzaci za poskytnuté služby, která se rovná součtu obvyklých nákladů a obvyklého zisku. Obvyklá výše oprávněných nákladů žalované byla stanovena Posudkem ČVUT, a to ve výši 65 234 935 Kč. Maximální výši přiměřeného zisku stanovil znalec podle nařízení vlády č. 493/2004 Sb. částkou 23 296 598 Kč, ale ohledně zisku obvyklého uvedl, že jeho výši přesně stanovit nelze, neboť data se statisticky nezpracovávají a není možno aplikovat obvyklé metody k jeho zjištění. Uvedl však, že lze určit rozmezí, v rámci něhož se obvyklý přiměřený zisk pohybuje, a to částkou 0 – 10 Kč/km, přičemž podmínky v dané věci odpovídají spíše dolní polovině tohoto intervalu, tj. rozmezí 0 – 5 Kč/km. Toto hodnocení znalce okresní soud doplnil zjištěními z veřejně dostupných zdrojů pro řadu obcí v ČR a následně výši obvyklého přiměřeného zisku stanovil volnou úvahou ve smyslu § 136 o.s.ř. na částku 5 Kč/km. Za základ své úvahy vzal širší rozmezí stanovené znalcem a použil středovou hodnotu, která je ale zároveň horní hranicí užšího rozhraní. Při tomto postupu zohlednil, že sám žalobce v neplatné Smlouvě akceptoval maximální hranici přiměřeného zisku podle vyhlášky č. 493/2004 Sb. Takto obvyklý přiměřený zisk určil částkou 7 477 636 Kč a celkovou výši kompenzace, resp. ceny dopravního výkonu žalované částkou 72 721 570 Kč. Kompenzaci dále snížil o tržby přijaté žalovanou, neboť jde o plnění, kterého se jí dostalo od cestujících, jež slouží ke krytí ceny dopravního výkonu a které jinak by náleželo žalobci, a také o plnění ve výši 26 880 Kč přijaté žalovanou v rámci akce Den bez aut, neboť šlo o náhradu za tržby, které by jinak žalované náležely. Takto okresní soud dospěl ke konečné výši bezdůvodného obohacení žalované 34 963 976,59 Kč. Co se týká poskytnutých dotací, uvedl, že žalobce se vrácení poskytnutých dotací nedomáhal a požadoval jen jejich zohlednění při výpočtu plnění, což se stalo v souvislosti s výpočtem přiměřeného zisku dle nařízení vlády č. 493/2004 Sb. Ze zákonné úpravy nadto plyne, že dotace jinou formou ani zohledněny být nemohou. Okresní soud přihlédl i k tomu, že žalovaná se přijetím dotací nijak neobohatila, když za ně pořídila autobusy, jejichž prostřednictvím byl závazek veřejné služby plněn až do dubna 2012 (byť i jinými dopravci). Splatnost plnění bezdůvodného obohacení nastala na výzvu žalobce, tj. doručením žaloby a jejího rozšíření žalované, neboť žalobce netvrdil, že by žalovanou k plnění vyzval dříve. Teprve od těchto dat

proto bylo možné přiznat zákonný úrok z prodlení. O nákladech řízení okresní soud rozhodl podle § 142 odst. 2 o.s.ř., když došel k závěru, že poměr úspěchu a neúspěchu žalobce v řízení je v zásadě vyrovnaný, a proto nelze nárok na náhradu nákladů řízení přiznat ani jedné ze stran. Náklady státu jsou tvořeny náklady vynaloženými na znalecké dokazování a účastníci je s ohledem na svůj úspěch v řízení ve smyslu § 151 odst. 5 o.s.ř. a § 148 odst. 1 o.s.ř. nesou rovným dílem, když je však současně nutno zohlednit, že žalovaná je v rozsahu 70 % osvobozena od soudních poplatků.

3. Rozsudek okresního soudu napadla v rozsahu výroků I., III. a V. včas podaným odvoláním žalovaná. Namítá, že ke znaleckému posudku vznesla řadu doplňujících otázek, a přesto bylo znaleckému ústavu uloženo doplnit posudek, a to ústně do protokolu, pouze o odpovědi na otázky žalobce. Při ústním jednání dne 26. 6. 2015 však okresní soud stranám sdělil, že se předem dohodl znaleckým ústavem na písemném doplnění, toto doplnění měl znalec přímo s sebou a na místě jej předal soudkyni spolu s dalšími podklady. Samotný rozsudek byl napsán předem a stranám zaslán ještě téhož dne, aniž by reflektoval průběh jednání, a obsahuje floskule, které si soud se znalcem dohodl ještě před jednáním a bez vědomí stran sporu. To žalovaná považuje za ukázkový příklad kabinetní justice a za porušení svého práva na veřejné projednání věci, práva na včasné se seznámení s důkazem a práva se k němu vyjádřit. Žalovaná dále namítá, že okresní soud dne 6. 3. 2015 vyzval strany k mimosoudnímu řešení sporu s tím, že pokud tak neučiní, přistoupí k nařízení mediace dle § 100 odst. 2 o.s.ř. Přestože strany k mimosoudnímu řešení věci nedospěly, k nařízení mediace nedošlo, aniž by to soud jakkoli zdůvodnil. K vlastnímu výpočtu výše nároku žalovaná uvádí, že s ním sice v obecné rovině souhlasí, ale i nadále trvají její výhrady, s nimiž se znalec nijak nevypořádal. Při výpočtu nákladů na jednotku dopravního výkonu jde o statistický výkyv v roce 2005 a jeho nahrazení aritmetickým průměrem, o nenavýšení počtu autobusů o 10% povinnou rezervu a o nevyužití žalobcem navrhovaného důkazu – zápisu o výsledku kontroly na základě pověření správního orgánu č. j.[číslo]. Při výpočtu průměrného zisku jde o nedostatečné odůvodnění volné úvahy soudu dle § 136 o.s.ř. V rámci volné úvahy bylo na místě použít částku průměrného zisku uvedenou znalcem jako maximální, tj. 23 296 598 Kč, protože žádná obecná obvyklá výše průměrného zisku neexistuje a tento vždy záleží na dohodě stran. Vůle stran v dané věci je jasně seznatelná z čl. V odst. 2 neplatné Smlouvy, kde se jednoznačně dohodly na výpočtu průměrného zisku. Navíc již dne 8. 3. 2005 vydalo Ministerstvo dopravy stanovisko č. 6766/ OD/2005-379, že Smlouva je platná a výše průměrného zisku by měla odrážet investice do vozového parku. Žalovaná jednala v dobré víře v toto správní rozhodnutí, chovala se podle smlouvy, plnila řádně požadavky žalobce na obnovu vozového parku a takto investovala desítky milionů Kč. Kdyby tyto skutečnosti okresní soud zohlednil, nemohl by volnou úvahou dojít k jiné výši průměrného zisku než 31 Kč/km. Při výši průměrného zisku, k níž došel okresní soud, by si žalovaná mohla dovolit obměnit jen jeden autobus za 7 let, tj. za dobu trvání smlouvy by stáří některých autobusů přesáhlo 20 let. Při určení rozmezí obvyklého průměrného zisku též bylo vycházeno z nevhodných srovnávacích vzorků, neboť v případě dopravních podniků měst Plzeň a Olomouc jde o podniky, jejichž jediným akcionářem je město a průměrný zisk je proto stanoven v nízké hladině. Vhodné by naopak bylo srovnání se společností ČSAD Jablonec, která momentálně pro žalobce službu vykonává. Okresní soud pochybil i v tom, že od hodnoty bezdůvodného obohacení odečetl přijaté tržby. Tržby nikdy nebyly plněním, které žalovaná obdržela z neplatné smlouvy. Obdržela je totiž v rámci jiného (byť souvisejícího) vztahu a od jiných subjektů (cestujících). Nejde tedy o plnění, jímž by se na úkor žalobkyně jakkoli obohatila. Proto žalovaná navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

4. Proti výroku II. rozsudku podal odvolání žalobce, pro nezaplacení soudního poplatku však bylo odvolací řízení pravomocně zastaveno usnesením okresního soudu v České Lípě ze dne 9.5.2016, č.j. 13 C 203/ 2007 -1167, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 5. 2. 2019, č.j. 29 Co 73/ 2017 -1294.

5. Podáním ze dne 21. 9. 2015 se k odvolání žalované vyjádřil žalobce. Uvádí, že si není vědom žádných projevů kabinetní justice a tajných dohod mezi znalcem a soudem. Pokud jde o vyloučení některých extrémních hodnot dopravních výkonů, je takový postup standardním projevem vědecké práce. Statistická data, která znalec získal od Ministerstva dopravy ČR, nebylo možné použít v surové podobě, neboť se vymykaly a mohly se do vzorku dostat chybou, případně vycházet z okolností, které nebylo možné promítnout do dané věci. Postupem znalce, který extrémní hodnoty nahradil zprůměrováním, byl proto výsledek naopak zpřesněn. Počet autobusů byl dle názoru žalobce znalcem ještě nadhodnocen, neboť znalec chybně vycházel z reálného množství používaných vozů, a nikoli z množství optimálního. Znalec neměl povinnost zohledňovat zápisy o výsledku kontrol, neboť je plně na jeho úvaze, jaké podklady využívá pro svou odbornou práci. Kontrolní zjištění navíc nemohou být relevantní, když Smlouva byla shledána neplatnou a předmětem řízení není plnění ze smlouvy, ale nárok z bezdůvodného obohacení. Ve vztahu ke způsobu stanovení obvyklého přiměřeného zisku žalobce dále uvádí, že argumentace žalované zcela popírá samu podstatu a význam závěru o neplatnosti Smlouvy. Z obsahu neplatné smlouvy není možné vycházet, místo toho je nutné určit objektivní obvyklou cenu plnění. K zahrnutí tržeb do výpočtu žalobce uvádí, že při vyčíslování obvyklé hodnoty plnění dopravce je při závěru o neplatnosti Smlouvy nutné vycházet z právní úpravy pro vztahy tohoto typu, kdy si strany nemohou volně sjednat výši částky, kterou má obec poskytovat dopravci. Právní úprava přesně definuje, co tvoří prokazatelnou ztrátu dopravce ve veřejné dopravě, a plyne z ní, že tržby je třeba zohledňovat. V tom odkazuje např. na § 19b odst. 1 zákona o silniční dopravě.

6. Usnesením ze dne 26. 5. 2017, č. j. 29 Co 73/2017-1227, odvolací soud napadený rozsudek zrušil, řízení zastavil z důvodu nedostatku pravomoci soudu a věc postoupil Krajskému úřadu pro Liberecký kraj jako věcně a místně příslušnému orgánu. Důvodem tohoto postupu byl ve stručnosti vývoj judikatury Nejvyššího správního soudu ČR, která dovodila, pravomoc k rozhodnutí sporu obdobného typu má správní orgán. V tom odvolací soud odkázal na usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 25. 2. 2016, č. j. Konf. 10/2015-11. Toto rozhodnutí odvolacího soudu usnesením ze dne 5. 6. 2018, č. j. 28 Cdo 5101/2017-1276, zrušil Nejvyšší soud ČR. Nejvyšší soud uvedl, že otázka, zda mají civilní soudy pravomoc k projednání věci, se stala nejistou až v průběhu řízení v důsledku judikatorního vývoje, přičemž v počátku řízení byla i vrcholnými soudy soudní soustavy zodpovídána kladně, a to včetně rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 1. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4410/2010, které se týkalo přímo dané věci. Přezkoumávaný případ proto Nejvyšší soud považoval i u vědomí toho, že úsudek zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu by měl být v souladu s principem incidentní retrospektivy judikatorních změn aplikován i v dosud pravomocně neskončených řízeních, za natolik specifický (zejména v tom, že byl vydán pravomocný mezitímní rozsudek, kterému se dostalo aprobace rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2013, sp. zn. 28 Cdo 778/2013, čímž byla velmi silně utvrzena již předchozím usnesením dovolacího soudu sp. zn. 28 Cdo 4410/2010 založená důvěra žalobce ve správnost jeho postupu), že konstatování nedostatku soudní pravomoci, bylo by projevem nepřiměřeného lpění na technických pravidlech a popřením procesní ekonomie.

7. Odvolací soud vázán právním názorem dovolacího soudu proto pokračoval v odvolacím řízení, a to již pouze o odvolání žalované vzhledem k zastavení řízení o odvolání žalobce. Odvolací soud nejprve žalobce usnesením ze dne 5. 3. 2019, č. j. 29 Co 73/2019-1298, vyzval, aby doplnil důkazy k otázce obvyklého přiměřeného zisku z veřejné dopravy, a to předložením smluv, které uzavřel s dopravci k zajištění veřejné dopravy po ukončení právního vztahu s žalovanou, včetně odhadu prokazatelné ztráty, z něhož je zřejmá sazba přiměřeného zisku na 1 km dopravního výkonu. Nejde o nepřipustnou novotu v odvolacím řízení, neboť tento důkaz navrhla v odvolacím řízení žalovaná, která před okresním soudem nebyla dosti konkrétně vyzvána k doplnění důkazních návrhů v tomto směru, přestože počet smluv jiných dopravců

opatřený okresním soudem nebyl dostatečný. K výzvě odvolacího soudu žalobce dne 15. 4. 2019 předložil relevantní části smluvní dokumentace od 29. 2. 2008 do roku 2015, s tím, že pro účely komparace pozdější období již nemá vypovídací hodnotu. Takto doložil 1) Smlouvu o závazku veřejné služby v městské autobusové dopravě k zajištění ostatní dopravní obslužnosti města Česká Lípa na vymezených linkách – města Česká Lípa a Sosnová ze dne 29. února 2008, jež byla uzavřena mezi žalobcem a obchodní společností ČSAD Semily, a.s. a její dodatek č. 10 a 2) Smlouvu o závazku veřejné služby ve městské autobusové dopravě k zajištění ostatní dopravní obslužnosti města Česká Lípa na vymezených linkách – města Česká Lípa a obce Sosnová ze dne 20. září 2010, a to mezi žalobcem a společností ČSAD JABLONEC NAD NISOU a.s. a její dodatky č. 1, 3, 4 a 7. Dále uvedl, že z přiložených smluv je zřejmé, že znaleckým posudkem určená cena dopravního výkonu nebyla nepřiměřeně nízká, ale naopak byla především v posledních dvou posuzovaných letech dokonce vyšší než následně sjednané finanční podmínky s jinými dodavateli. Na toto podání reagovala žalovaná vyjádřením ze dne 26. 4. 2019, v němž uvedla, že žalobcem poskytnuté údaje jsou neúplné a nedostatečné, neboť sice uvedl výši zisku dopravců, ale ne již výši odpisů autobusů, počet ujetých kilometrů, počet přepravených osob, výši jízdného a způsob obnovování vozového parku, přičemž všechny tyto položky mají na výši přiměřeného zisku vliv. Dále uvedla, že stejnou vadou (tedy nepřipustným zjednodušením, opomenutím zásadních položek a proměnných a nesprávnou metodikou) trpí i znalecký posudek ČVUT. Ten totiž místo použití metody nákladové vyšel toliko z oborové statistiky MD Dop 2-04, aniž by jakkoliv zohlednil konkrétní podmínky, za kterých žalovaná poskytovala městskou hromadnou dopravu ve městě Česká Lípa. Zásadní nedostatky posudku ČVUT dle sdělení žalované potvrdil znalecký ústav Equity Solutions Appraisals, s.r.o., jehož odborné vyjádření současně předložila odvolacímu soudu.

8. Na jednání odvolacího soudu konaném dne 30. 4. 2019 byly všechny výše uvedené listiny doplněné k výzvě odvolacího soudu k důkazu. Zjištění odvolacího soudu z těchto listin využítá pro rozhodnutí ve věci jsou uvedena v odst. 24 odůvodnění rozsudku. Žalovaná poté opět namítla nedostatek pravomoci soudu rozhodnout spor a opětovně sdělila, že posudek ČVUT je zjednodušený a vadný. Je nutné vycházet z reálných údajů a teprve na jejich základě je možné stanovovat jednotkové náklady. Za nejpodstatnější považuje, že byla použita chybná statistika a nebylo přihlédnuto k počtu najetých km a přepravených osob. Volná úvaha okresního soudu při stanovení obvyklého přiměřeného zisku dle jejího názoru nedává smysl, neboť by za těchto okolností nemohla podnikat ziskově a obnovovat vozový park. Navrhla, aby byl zadán revizní znalecký posudek s tím, že je schopna jej sama zajistit do 60 dnů. Žalobce uvedl, že otázku pravomoci považuje za vyřešenou Nejvyšším soudem ČR. Znalecký posudek mohla žalovaná rozporovat v řízení před soudem prvního stupně, to však neučinila. Znalecký ústav ČVUT, který znalecké zkoumání provedl, je renomovanou vysokou školou, a jeho závěry není možné napadat pouhým odborným vyjádřením. Žalobce dále potvrdil, že žalovaná pro něj provozovala dopravu do roku 2008 a že je schopen doložit bližší údaje z první smlouvy, která na dopravu žalovaného přímo navázala. Oba účastníci shodně prohlásili, že z předmětné Smlouvy vedou další spory ve správním řízení, kde žalovaná je postavení navrhovatele a jde o nároky za roky 2004 2008, přičemž v těchto sporech nebylo doposud rozhodnuto. Na smírné řešení věci odmítli přistoupit. Žalobce poté k dotazu soudu vysvětlil, že prokazatelná ztráta je při doložení údajů od žalované a následného dopravce BusLine v letech 2006 2010 řádově shodná, neboť u žalované se nejedná o skutečné platby, ale o údaje ze znaleckého posudku. Posudek ČVUT směřoval k hledání objektivizované ceny a srovnatelných parametrů. Poté odvolací soud žalobci uložil, aby předložil podrobný odhad prokazatelné ztráty zahrnující všechny položky výpočtu prokazatelné ztráty ke smlouvě s ČSAD Semily ze dne 29. 2. 2008, včetně dodatku ze dne 30. 11. 2009.

9. Dne 21. 5. 2019 žalobce k výzvě odvolacího soudu předložil kompletní smlouvu o závazku veřejné služby v městské autobusové dopravě k zajištění ostatní dopravní obslužnosti města Česká Lípa na vymezených linkách – města Česká Lípa a Sosnová ze dne 29. února 2008, a její

dodatek č. 10 ze dne 30. listopadu 2009. Uvedl, že ve smlouvě bylo sjednáno, že jednotková cena dopravního výkonu ve výši 37,89 Kč zahrnuje i přiměřený zisk ve vyčíslení na 1 km dopravního výkonu. V dodatku pak tato částka byla jen mírně navýšena na 39,89 Kč. Dne 3. 6. 2019 se žalobce dále vyjádřil k argumentaci žalované v podání ze dne 26. 4. 2019. Uvedl, že přiměřený zisk má sice sloužit k obnově vozového parku, ale nelze jej interpretovat tak, že zakládá nárok žalované na takovou částku, která jí umožní obnovu celého vozového parku v osmi letech. Smyslem přiměřeného zisku není, aby dopravce mohl na náklady jiného subjektu kompletně obnovit vozový park. Za zákona plyne jen maximální částka přiměřeného zisku, kterou není možné překročit, lze proto sjednat přiměřený zisk nižší. Co se týká zohlednění počtu ujetých km, je žalobce toho názoru, že mu nelze klást k tíži, že snaží kvalitně dopravně obsloužit větší území, a tvrdit, že změna potřeb žalobce by měla být kompenzována žalované i za předchozí období. Navýšení jízdného v dalším období je logické a vyvolané ekonomickými důvody – inflací a růstem cenových hladin. K tíži žalobce nemůže jít ani to, že jako řádný hospodář požadoval obnovu vozového parku a usiloval, aby za co nejkvalitnější službu platil nejnížší možné částky. Právě z tohoto důvodu ostatně žalované poskytoval dotace na nákup nových autobusů. Žalovaná měla z poskytnutých dotací užitek dvakrát: jednou, když nemusela hradit část nákladů na pořízení autobusu, po druhé, když měla možnost celou částku, byť jí neuhrazenou, odepsat v rámci svého účetnictví. Zpochybnění znaleckého posudku ČVUT v odvolacím řízení považuje žalobce za nepřijatelné. Závěry znalce nadto v podstatě korespondují s navazujícími smluvními vztahy žalobce po ukončení vztahu s žalovaným.

10. Dne 12. 6. 2019 se k podání žalobce ze dne 21. 5. 2019 a 3. 6. 2019 vyjádřila žalovaná s argumentací odkazující na závěry jí vyžádaného a současně připojeného revizního znaleckého posudku [číslo] vypracovaného znaleckým ústavem Equity Solutions Appraisals s.r.o.

11. Tento důkaz, byť předložený až v odvolacím řízení, „na poslední chvíli“ odvolací soud připustil a provedl, neboť podle ustálené judikatury jde o důkaz zpochybňující věrohodnost, správnost, důkazu provedeného soudem prvního stupně ve smyslu § 205a písm. c) o. s. ř. (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 32 Cdo 1124/2014, 28 Cdo 3311/2012). Revizní posudek, jak vyplývá z jeho obsahu uvedeného v následujícím odstavci, vychází ze shodných skutkových závěrů o počtu a typu autobusů a počtu km podle jízdních řádů a zpochybňuje pouze metodiku posudku ČVUT Praha a odhady obvyklosti jednotlivých nákladů dopravy a přiměřeného zisku.

12. Oponentní, tedy revizní znalecký posudek společnosti Equity Solutions Appraisals s.r.o. (dále jen revizní posudek) do značné míry popírá správnost znaleckého posudku ČVUT Praha (dále jen znalecký posudek) co do použité metody zkoumání i závěrů znaleckého posudku o obvyklé ceně výkonu veřejné dopravy provedené žalovanou pro žalobce v letech 2003 až 2006. Uvedl, že znalecký posudek kalkuloval náklady dopravy s využitím příslušných oborových statistických ukazatelů Ministerstva dopravy ČR, oborová statistika MD Dop 2-04 však nevystihuje nákladovost městské hromadné dopravy, pro niž platí statistika MD Dop 4/04. Městská doprava je nákladnější než doprava dálková, což revizní posudek dokladuje konkrétními údaji převzatými ze statistiky MD Dop 4/04. Při použití obecných oborových statistik pak znalec abstrahoval od konkrétních podmínek, za kterých bylo plnění poskytováno, a které náklady dopravy na 1 km jízdy navyšovaly, zejména vozového parku a jízdních řádů předmětného závazku, závěry také nevyhovují obecnému motivu podnikatelské činnosti spočívajícímu v dosahování zisku a možnosti obnovy vozového parku. Revizní posudek přistoupil k vlastnímu posouzení obvyklosti nákladů dopravy provedené žalovanou a přiměřeného zisku, přičemž akceptoval zjištění znaleckého posudku o vozovém parku žalované využitého pro předmětnou dopravu i rozsah prováděné přepravy podle jízdních řádů. Převzal také pojetí znaleckého posudku jako vyčíslení obvyklé náhrady za ztrátu z veřejné dopravy a postupy jejího zjištění podle příslušných předpisů. Ve větší míře však zohlednil konkrétní náklady vykazované žalovanou a tyto náklady porovnával s výstupy o hospodaření jiných dopravců. Přihlédl k tomu, že nákladová náročnost dopravního

výkonu není přímo úměrná objemu dopravního výkonu, respektive počtu najetých kilometrů, a naopak při nízkém objemu dopravních výkonů se zvyšují náklady na 1 km jízdy. Tyto souvislosti pak revizní znalec blíže rozvádí a konstatuje, že městská hromadná doprava města České Lípy nebyla v letech 2003 až 2006 provozována za optimálních podmínek nastavení linek a jízdních řádů, s čímž se z ekonomického pohledu pojí i neekonomičnost nastavení podmínek smluvního závazku v případě vyjádření nákladového tarifu na 1 km. V rámci prováděných analýz musí být zohledněna neekonomičnost nastavení smluvních podmínek sjednaných mezi společností VETT a městem Česká Lípa. V daném případě nelze podle revizního znalce plně využít porovnávací metodu, neboť chybějí vzorky srovnatelné ve všech základních hodnototvorných faktorech a porovnávací metodu je tedy nutno kombinovat s metodou tržně porovnávací. Posudek pak analyzuje hodnotově nejvýznamnější nákladové položky dopravy provedené žalovanou a porovnává je s opodstatněností nákladů vykázaných žalovanou. Pokud jde o jednotlivé složky nákladů, revizní znalec považuje za nepřiměřeně nízkou průměrnou spotřebu paliva stanovenou revidovaným znaleckým posudkem. Revizní znalec vychází z diplomové práce [jméno] [příjmení] na téma, „analýza a vyhodnocení provozních nákladů autobusové linky č. 67 Dopravního podniku města Brna“ vyhotovené na [anonymizováno] v roce 2015, poukazuje na značnou proměnlivost spotřeby v návaznosti na nejrůznější faktory počínaje typem vozu přes způsob jízdy řidiče, počasí apod. až po vzdálenost zastávek. Z využití dalšího zdroje i vlastního zpracování údajů pak dovozuje průměrnou spotřebu nafty 43,54 litrů /100 km, přičemž zohledňuje i průměrnou spotřebu nafty vykazovanou Dopravním podnikem města Ústí nad Labem, a. s. a Dopravním podnikem hl. m. Prahy. Pokud jde o náklady na přímé mzdy, oponuje revizní znalec posudku ČVUT Praha co do počtu řidičů ve vztahu k provozovanému počtu autobusů i co do poměru celkového počtu zaměstnanců autobusové dopravy na počet řidičů MHD. Argumentuje přitom zveřejněnými výkazy – výročními zprávami Dopravního podniku hl. m. Prahy, které porovnává s počtem příslušných zaměstnanců společnosti VETT a s jejich příjmy. Dochází pak k závěru, že i mzdové náklady zjištěné u společnosti VETT z jejích výkazů byly přiměřené, obvyklé. V souhrnném závěru dovozuje, že výše nákladů společnosti VETT na pohonné hmoty, přímé mzdy i odpisy v letech 2003 až 2006 byla opodstatněná, a lze tak dovodit, že celkové náklady dopravního výkonu žalované byly v letech 2003 až 2006 realizovány v obvyklé výši. Pro ověření svých závěrů pak revizní znalec uvádí cenu dopravního výkonu autobusové městské hromadné dopravy v Jablonci nad Nisou a v Liberci pro rok 2015, „bez uvedení zdroje informací“ a s využitím vývoje indexu spotřebitelských cen v dopravě určuje průměrnou cenu dopravního výkonu při asi 1,5 milionů km za rok 2003 na 47,08 Kč km. Na základě, „informací předložených znaleckému ústavu“ činí maximální výše provozních nákladů společnosti VETT mezi roky 2003 a 2006 66,72 Kč km oproti obvyklé výši nákladů podle oborových dat – 67,75 Kč. Obvyklý přiměřený zisk revizní znalec počítá na základě vzorce vyplývajícího z legislativy a použitého i původním znaleckým posudkem. Stanoví přitom maximální nepřekročitelnou hranici přiměřeného zisku na 35 524 271 Kč. Výše obvyklého přiměřeného zisku stanovená znalcem, respektive rozsudkem okresního soudu je nepřiměřeně nízká a neodpovídá potřebě obnovy vozového parku žalované, která by se měla pohybovat na úrovni asi 2 autobusů ročně, tedy částce 13 milionů až 14 milionů a při zohlednění dotací a odpisů by měla náhrada přiměřeného zisku činit celkem 34 645 163 Kč. Podle vyúčtování prokazatelné ztráty společností VETT za roky 2003 až 2006 měla položka přiměřeného zisku vykázaného společností VETT činit 26 758 100 Kč, který nedosahuje maximální hodnoty vyčíslené výše, a je tedy obvyklý.

13. Odvolací soud pověřil Znalecký ústav ČVUT Praha doplněním znaleckého posudku s vyjádřením k oponentním závěrům revizního posudku, a to i s konkrétními dotazy na dílčí závěry, které považoval odvolací soud za potřebné upřesnit.

14. Znalecký ústav ČVUT Praha pak v písemném doplnění znaleckého posudku vesměs setrval na svých závěrech i správnosti použité metody vypracování znaleckého posudku. Pouze v otázce výše odpisů připustil, že by mohla být uvažována až 6 Kč km. Celkové náklady by se pak zvýšily

o 1,5 Kč x 1495527 km, tj. o 2 243 291 Kč. Znalec shodně jako v původním posudku vysvětlil, že považoval za správné použití oborové statistiky Dop MD 2-04 určené zejména pro linkovou dopravu v extravilánu namísto statistiky Dop MD 4-04 určené přímo pro městskou dopravu. Statistika MD Dop 2-04 je určena pro meziměstské dopravce, kteří mimoto provozují i městskou dopravu a je výstižnější pro menší dopravce jako společnost VETT, a. s., zatímco statistika MD Dop 4-04 dominantně zahrnuje dopravní podniky zajišťující výhradně městskou hromadnou dopravu a založené příslušnými městy, takže jsou tyto podniky provozními a ekonomickými parametry velmi vzdáleny jiným provozovatelům, jde o podniky s miliardovým obratem současně ve vlastnictví měst, která mají jiné požadavky na dosahovaný zisk a návratnost vložených prostředků. Kromě toho statistika MD Dop 2-04 obsahuje podrobnější členění nákladových položek. Pokud jde o revizní posudek, znalec označil za přínosnou kapitolu 5.3 analyzující nejvýznamnější nákladové položky, kritizuje však způsob ověření obvyklosti ceny porovnáním dat s dvěma dopravními podniky odlišné velikosti a za jiná období. Revizní znalec také zkráceně interpretuje míru souvislosti velikosti dopravního výkonu a výše nákladů na 1 km jízdy, což znalec blíže vysvětluje. Maximální výši průměrného zisku lze sice odvozovat od objemu kapitálu potřebného k obnově vozového parku, v praxi však se většinou po zúčtování dotace poskytnuté na tento účel výše průměrného zisku blíží nule.

15. Revizní znalecký ústav se písemně vyjádřil k doplnění znaleckého posudku ČVUT a ve shodě s ním podala vyjádření i žalovaná. Doplnění posudku je vytýkáno nedostatečné zdůvodnění odpovědí na otázky soudu, jeho rozpornost, pokud na jedné straně popírá správnost závěrů revizního posudku a na druhé připouští jeho přínosnost. Znalec také nedostatečně označuje zdroje svých informací, když odkazuje na „své předchozí práce a studie“. Znalec se nevypořádal s námitkou, že do položky přímých mezd byly počítány pouze náklady na řidiče a nikoliv i na další pracovníky vykonávající práci spojenou s dopravou, jejich mzdové náklady nemohou být pokryty položkou režijních nákladů, které by sotva postačovaly k úhradě mezd 3,5 zaměstnanců. Znalec nedostatečně specifikoval zdroje, z nichž čerpal průměrnou spotřebu pohonných hmot a nevyvrátil správnost závěrů revizního posudku v tomto směru. Závěry znaleckého posudku jsou tak nepřezkoumatelné, posudek je vadný a nutno jej odmítnout jako celek pro účely určení výše průměrné náhrady za ztrátu v dopravě.

16. Oba znalecké ústavy pak svá stanoviska dále upřesnily při odvolacím jednání dne 12. 11. 2019, a to prostřednictvím [jméno] [příjmení], za znalecký ústav ČVUT Praha a [jméno] [příjmení] za revizního znalce. [jméno] [příjmení] vysvětlil, že určení obvyklé ceny dopravního výkonu je značně složité pro velké množství vstupních údajů, které jsou u konkrétních srovnatelných dopravců obtížně zjistitelné a průkazné. Po konzultaci s ministerstvem dopravy proto zvolil pro účely stanovení obvyklé výše nákladů statistické údaje, které o hlavních nákladových položkách eviduje Ministerstvo dopravy. Statistické údaje však nebyly převzaty bez dalšího, ale byly upraveny podle úsudků a zkušeností znaleckého ústavu s přihlédnutím k určitým regionálním specifikům a konkrétnímu typu dopravy, a to vždy navýšením hodnot zjištěných z celostátních statistik, za celé období v souhrnu asi o 40%, tedy maximální měrou ve prospěch žalované. Znalec konzultoval určité otázky i s konkrétními dopravci, a zejména vycházel ze studie prováděné znaleckým ústavem před zhruba 5 lety, jež zpracovával pro dopravce disponujícího asi 100 autobusy, zabýval se přitom parametry dopravy asi 10 dopravců. Znalec připustil, že do položky přímých mezd nezahrnul mzdy jiných zaměstnanců než řidičů a uvažoval je pouze v položce režijních nákladů, což není zcela ve shodě s metodikou ministerstva dopravy pro vykazování těchto výdajů. Poukázal však na to, že praxe dopravních podniků je značně rozdílná v tom, zda opravy zajišťují vlastními zaměstnanci nebo sjednanými opravami, a zda se tedy tyto náklady projeví ve mzdách opravářů nebo v uhrazených fakturách, tedy režijních nákladech. Dospěl proto k závěru, že případné náklady na zajišťování oprav a dalších úkonů spojených s dopravou by tímto způsobem měly být zohledněny dostatečně. Statistiky či jiné obdobné zdroje informací přitom nevedou údaje umožňující posouzení obvyklého poměru mzdových nákladů na

řidiče a ostatní pracovníky zajišťujícími dopravu. Znalec při odvolacím jednání uznal, že i spotřeba pohonných hmot stanovená revizním posudkem na 43,54 litrů /100 km by mohla být považována za správnou. Pokud jde o závěry revizního posudku, znalec zdůraznil, že úkolem znaleckého posudku bylo zjistit obvyklé, tedy běžné hodnoty nákladů a přiměřeného zisku, a chybně proto postupoval revizní znalec, pokud se snažil vyjít z konkrétních charakteristik a ekonomických údajů dopravy provozované konkrétně žalovanou ve sledovaném období. Znovu potvrdil, že neexistují statistiky evidující položky přiměřeného zisku v náhradách z veřejné dopravy, ale okresní soud postupoval zásadně správně, když zohlednil upřesnění obvyklého přiměřeného zisku podle znalostí a zkušeností znalce při využití určitých vlastních vzorků smluv dopravních podniků. Podle přesvědčení znalce se obvyklý zisk pohybuje od 0,5 až 1 Kč/km, byť záleží i na výši dotací a odpisů, které nebyly konkrétně zjišťovány. Znalec dále připustil, že chybně počítal cenu pohonných hmot včetně DPH, bez DPH by však cena pohonných hmot byla ještě nižší a ve výsledku by tak vlastně bylo vyrovnáno navýšení nákladů v položce ceny pohonných hmot.

17. Zástupkyně znaleckého ústavu Equity Solutions Appraisals, s.r.o., [jméno] [příjmení] při odvolacím jednání setrvala na svém vyjádření ke znaleckému posudku a na správnosti postupu a závěrů revizního posudku. Znovu vytkla znaleckému posudku nedostatek označení konkrétních zdrojů informací použitých v posudku a zdůraznila, že v revizním posudku byly všechny prameny informací řádně uvedeny. V situaci, kdy chybí dostatek údajů o srovnatelných nákladech je třeba skutečné náklady vynakládané společností VETT považovat za obvyklé, pokud jiní dopravci dosáhli hodnot shodných či vyšších. Pro určení výše obvyklého přiměřeného zisku chybějí statistické údaje a za obvyklý přiměřený zisk je tedy třeba považovat hodnotu vypočtenou podle zákonné úpravy, byť jako maximální. Znalce připustila, že v tomto směru nemá žádné vlastní informace, zejména z doložitelných zdrojů, neví proto, zda je běžné, aby si dopravce obnovil během 8 let celý vozový park používaný pro veřejnou dopravu. Pokud jde o kvalifikaci znaleckého ústavu Equity Solutions Appraisals znalce uvedla, že posudek zabývající se výší nákladů veřejné dopravy zpracovávali poprvé, má však za to, že žádných zvláštních znalostí z oboru dopravy není potřeba, jde pouze o běžné porovnávání ekonomických hodnot jako v každé jiné oblasti.

18. Odvolací soud přezkoumal rozsudek okresního soudu v rozsahu odvolání žalované a po doplnění důkazního řízení revizním znaleckým posudkem společnosti Equity Solutions Appraisals s.r.o. a dodatkem znaleckého posudku ČVUT Praha, jakož i listinnými důkazy o výši náhrady za ztrátu z veřejné dopravy sjednané žalobcem s dalšími dopravci po roce 2008 shledal odvolání žalované zčásti důvodným.

19. Mezitímním rozsudkem bylo již pravomocně vyřešeno, že smlouva mezi účastníky byla neplatná a je proto po právu nárok žalobce na vydání bezdůvodného obohacení ve výši rozdílu mezi tím, co žalovanému zaplatil, a obvyklou cenou dopravních výkonů, které poskytl žalovaný žalobci. Je proto možné zabývat se již pouze výší bezdůvodného obohacení žalované, a nelze znovu posuzovat otázku promlčení či případného rozporu požadavku žalobce s dobrými mravy, kam směřovaly některé námitky žalované. Obvyklou cenu dopravních výkonů v rámci veřejné autobusové dopravy jako takové však podle závěrů znalce, potvrzenou prakticky i revizním znaleckým posudkem, není možno zjistit pro nedostatek objektivních zdrojů informací, a byla proto stanovena pouze obvyklá cena dopravních výkonů ve veřejné dopravě, kde je právními předpisy upraven výpočet prokazatelné ztráty, která se v tomto typu dopravy předpokládá. Tak i okresní soud ve výsledku pojal zjištění bezdůvodného obohacení a určil je jako obvyklou výši náhrady za prokazatelnou ztrátu v porovnání s tím, co žalobce žalované zaplatil. Vzhledem k tomu, že žalovaná v tomto režimu své dopravní služby žalobci poskytovala, považuje i odvolací soud takový postup za správný, a ani žalovaná tento postup nezpochybňovala.

20. Podle § 19b odst.1 z. č. 111/1994 Sb (o silniční dopravě) ve znění platném v předmětném období prokazatelnou ztrátu ve veřejné linkové dopravě tvoří rozdíl mezi součtem ekonomicky

oprávněných nákladů vynaložených dopravcem na plnění závazků veřejné služby a přiměřeného zisku vztahujícího se k těmto nákladům a mezi tržbami a výnosy dosaženými dopravcem při plnění závazků veřejné služby.

21. Pokud jde o výši bezdůvodného obohacení žalované v návaznosti na obvyklou cenu dopravních výkonů poskytnutých žalobci v letech 2003 až 2006, žalobce předložil původně odborné vyjádření [anonymizováno], které však nespĺňovalo požadavky znaleckého posudku a sám žalobce požadoval částku vyšší, než odpovídalo závěrům tohoto odborného posudku. Okresní soud proto ustanovil k podání posudku znalecký ústav ČVUT Praha. Znalec pak vyšel ze vzorce výpočtu daného předpisem a vstupní údaje čerpal jednak ze skutečného stavu, pokud jde o počet kilometrů ujetých podle jízdních řádů (1495527 km) s navýšením o 10 % na režijní výkony (1645080 km) a počet autobusů a jejich typů využitých žalovanou k předmětné veřejné dopravě. Ostatní údaje o jednotlivých nákladech dopravy čerpal znalec ze statistik Ministerstva dopravy ČR, jak blíže rozvedeno shora. Dospěl pak k závěru, že obvyklé náklady dopravních výkonů žalované ve sledovaném období činily 65 243 935 Kč. Statistické údaje podle vlastního vyjádření upravoval znaleckým odhadem na základě dříve realizovaných studií i neoficiálních zdrojů. Nejsložitější položkou se ukázalo vyčíslení obvyklého přiměřeného zisku, kde znalec původně vyčísлил pouze maximální výši zisku s tím, že statistické údaje o průměrné, obvyklé výši této položky nejsou dostupné, zejména v dostatečně ověřitelné podobě, kde informace naráží na snahu dopravců chránit své obchodní tajemství. Na žádost okresního soudu pak nicméně obvyklou výši zisku alespoň rámcově vymezil a okresní soud přiměřený zisk stanovil podle tohoto odhadu i vlastních informací z dostupných smluv jiných dopravců. Revizní znalecký posudek společnosti Equity Solutions Appraisals s.r.o., který předložila v odvolacím řízení žalovaná, dospěl k závěru, že v jednotlivých nákladových položkách žalovaná nevykázala vyšší hodnoty než vybraní jiní dopravci, tyto náklady byly podstatně vyšší, než určil znalecký posudek ČVUT Praha a v důsledku toho nutno přiznat i vyšší náhradu přiměřeného zisku v rozsahu 35 524 271 Kč. Oba znalci pak své závěry opakovaně doplnili a upřesnili v návaznosti na vzájemné výhrady k znaleckým posudkům.

22. Účastníci nenavrhli další revizní posudek. Oba znalecké posudky podaly znalecké ústavy, z nichž dopravní fakulta ČVUT je vědeckým pracovištěm pro zkoumání technických a ekonomických souvislostí dopravy, a nebylo proto možno opatřit revizní posudek jiné kvalifikované instituce, jejíž závěry by bylo možno považovat za nadřazené posudkům, které již byly v této věci podány. Odvolací soud proto musel posoudit sám, který z obou posudků lépe vyhověl zadání znaleckého posudku tak, aby mohl být podkladem pro rozhodnutí soudu o obvyklé ceně dopravních výkonů odvedených žalovanou ve prospěch žalobce při zajišťování veřejné autobusové dopravy v České Lípě v roce 2003 až 2006. Podle judikatury Nejvyššího soudu (např. 22 Cdo 2711/2018, 32 Cdo 2197/2016) soud nemůže sám rozhodovat o správnosti odborných závěrů znaleckého posudku ani zvolené metody znaleckého zkoumání, čemuž se proto odvolací soud i v tomto případě snažil vyhnout a porovnával zejména vyhovění obou posudků zadání znaleckého úkolu a dodržení obecných zásad odborného zkoumání a závěrů včetně ověřitelnosti pramenů informací. Nutno připustit, že revizní znalecký posudek je po formální stránce zpracován poměrně kvalitně a označuje zdroje použitých údajů, i když ne zcela důsledně, prokládá je „vlastním zpracováním“ výstupů a údaji bez uvedení zdroje informací i odkazy na „informace předložené ústavu“ společností VETIT viz i odst. 12 odůvodnění rozsudku. Znalecký ústav ČVUT Praha při odvolacím jednání formální nedostatky v tomto směru v uspokojivé míře odstranil a upřesnili charakter studie a okolnosti jejího zpracování, na niž v posudku odkazoval. Znalec pak také uznal správnost některých dílčích závěrů revizního znaleckého posudku o některých nákladových položkách a své závěry v tomto směru upravil. Znalecký posudek se skládá z řady dílčích závěrů o jednotlivých nákladových položkách zkoumaných pro účely stanovení obvyklé ceny dopravního výkonu a odvolací soud je proto přesvědčen, že korekce jednotlivých položek nikterak nezpochybují věrohodnost a správnost

znaleckého posudku jako celku. Odvolací soud pak také považuje znalecký posudek ČVUT Praha za koncepčně správný na rozdíl od znaleckého posudku revizního, který se příliš věnuje konkrétním podmínkám a konkrétním nákladům vykázaných žalovanou a porovnává je s údaji vykazovanými Dopravními podniky hl. m. Prahy, případně Brna, což jsou podstatně větší dopravní organizace provozující dopravu v prostředí velkoměsta a tedy tyto srovnávací vzorky jsou nevhodné. Lze souhlasit se znaleckým ústavem ČVUT Praha v závěru, že městská doprava ve velkoměstě je podstatně nákladnější než ve městě střední velikosti typu České Lípy, což je dáno řadou křižovatek, hustotou provozu a dalšími faktory, které nutí řidiče autobusu k častému zastavování, rozjíždění a stání se zapnutým motorem, což všechno jsou faktory zvyšující nákladnost dopravy na 1 km jízdy. Pokud revizní znalec tvrdí, že jde o vlivy nepodstatné, pouze tím dokazuje menší kvalifikaci pro posudky ve veřejné dopravě. Sama zástupkyně revizního znalce připustila, že s posudky v této oblasti nemají zkušenosti a soustředili se pouze na ekonomické hodnoty. Výše nákladů dopravních výkonů však nepochybně souvisí i s technickou stránkou dopravy a v tomto směru je Dopravní fakulta ČVUT Praha velmi kvalifikovaným znaleckým ústavem, jenž se dopravou zabývá komplexně a dlouhodobě, a lze tedy u něho předpokládat lepší posouzení souvislosti ekonomických nákladů dopravy s jejími technickými parametry. Pokud jde o použitou metodu zjištění obvyklé výše nákladů ze statistik ministerstva dopravy, má odvolací soud za to, že znalec použití této metody dostatečně přesvědčivě odůvodnil. Tím, že statistika zahrnuje celostátní hodnoty dopravců menších i větších, lze průměry těchto statistik považovat za náklady obvyklé pro dopravce zajišťujícího dopravu ve středně velkém městě, přičemž znalec podle své odborné úvahy tyto hodnoty do značné míry upravil, a to ve prospěch žalované. S úpravou pochybných hodnot ve prospěch žalované i odvolací soud souhlasí, neboť důkazní břemeno o existenci a výši bezdůvodného obohacení nese žalobce, který je tvrdí a v řízení uplatňuje k náhradě. Bylo by jistě možné zvolit i metodu porovnání údajů o nákladech žalované s obdobnými údaji dopravců provozujících městskou veřejnou dopravu ve srovnatelně velkých městech, to by však předpokládalo dostatečně početný vzorek pro srovnání. Takový ovšem prakticky nelze opatřit, jak v podstatě potvrdil i revizní znalec, jenž použil pro různé položky nákladů srovnání vždy pouze s jedním dopravcem, a to ještě nesrovnatelných parametrů. Znalecký posudek ČVUT Praha respektuje účel tohoto řízení, tedy zjistit obvyklou cenu dopravního výkonu bez zřetele na konkrétní ekonomické podmínky žalované, neboť právě tvrzená nadměrná nákladovost dopravy vykazovaná žalovanou byla důvodem domněnky žalobce, že smlouva neměla být pro nedostatek odhadu ztráty (a neefektivnost prováděné dopravy) uzavřena, a byla proto neplatná s tím, že by žalovaný měl vrátit, co přesahovalo obvyklou míru náhrady přiměřené ztráty z dopravy. O tom, že doprava prováděná žalovanou byla zřejmě neefektivní i s ohledem na rozsah zajišťované dopravy zřejmě není sporná, to však mohlo právě být součástí nepřiměřeného zvýhodnění žalované tehdejším vedením žalobce. Odvolací soud proto shledal vyčíslení obvyklých nákladů dopravních výkonů posudkem ČVUT Praha po úpravách provedených v návaznosti na revizní znalecký posudek za správné.

23. Pokud jde o přiměřený zisk, oba znalci vycházejí z úpravy maximálního přiměřeného zisku v § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 493/2004 Sb., kterým se rozumí částka, která se vypočte jako součet částky, která po zdanění a po minimálním přidělu do povinných fondů nepřekračuje 1/8 ceny autobusů používaných zpravidla pro veřejnou linkovou dopravu zajišťující dopravní obslužnost plněním závazku veřejné služby, a částky, která nepřekračuje podíl ceny investic souvisejících s provozováním veřejné linkové dopravy odpovídající době životnosti dle zvláštního zákona. Tento součet se sníží o částku celkových účetních odpisů autobusů používaných ve veřejné linkové dopravě, o částku celkových účetních odpisů investic souvisejících s provozováním veřejné linkové dopravy a o částku přiznané dotace (z veřejných prostředků) na nákup nově vyrobených autobusů. Jde o položku nejproblematictější, neboť oba znalci se shodují v tom, že jeho obvyklá výše není statisticky podložena a pochybné jsou i výstupy z údajů různých dopravců, neboť zejména tato část náhrady za ztrátu může být součástí určitého obchodního tajemství a marketingu. Lze připustit, že ani okresní soud neměl pro vyčíslení obvyklého zisku dostatečně

široký reprezentativní vzorek. Nicméně odvolací soud se domnívá, že pro účely tohoto řízení není namístě připustit maximální přiměřený zisk uvažovaný právním předpisem, neboť i podle obecných zkušeností s vozovým parkem používaným ve veřejné dopravě rozhodně není obvyklé a běžné, aby si dopravce během osmi let zcela obnovil autobusový vozový park za veřejné prostředky. Podle vyjádření znalce je výše zjištěného přiměřeného zisku ještě podstatně nižší než uvažoval okresní soud částkou 5 Kč km a odvolací soud má za to, že tuto výši přiměřeného zisku lze akceptovat. Správnosti závěru o tom, že obvyklé náklady a obvyklý přiměřený zisk byly soudem za použití znaleckého posudku ČVUT Praha stanoveny v souhrnu správně, svědčí i údaje zjištěné ze smluv o zajištění veřejné dopravy, které uzavřel žalobce s ČSAD Semily pro další období, respektive od roku 2008, kdy začal zajišťovat dopravu uvedený dopravce, jak byly žalobcem předloženy v odvolacím řízení. Podle předběžného odhadu ztráty a uzavřené smlouvy ze dne 29.2.2008 s dodatkem ze dne 30.11.2009 cena dopravního výkonu činila 39,89 Kč km a ztráta 26 Kč km, podle příloh ke smlouvě uzavřené žalobcem s ČSAD Jablonec nad Nisou pro rok 2010 činila cena dopravního výkonu 38,77 Kč /1km, předběžný odhad prokazatelné ztráty 28,77 Kč km. Rovněž u srovnatelného dopravce ČSAD Havířov pro rok 2010 činila cena dopravního výkonu 38,8 Kč km a ztráta 20,77 Kč/1km, jak vyplývá ze smlouvy obstarané okresním soudem a založené na č. l. 1036. Po zohlednění korekcí oproti původnímu znaleckému posudku představují uznatelné celkové náklady dopravního výkonu žalované včetně přiměřeného zisku 46 Kč 1 km a nahrazovaná ztráta 29,85 Kč / 1 km (viz výpočty v dalším odstavci). Je přitom obecně známo, a vyjadřují to i oba znalecké posudky, že cena veřejné dopravy a její ztrátovost má vzestupnou tendenci, takže žalovaná provozovala dopravu do sledovaného roku 2006 za výhodnějších cenových podmínek než srovnávaní další dopravci po roce 2008.

24. Původní znalecký posudek ČVUT Praha stanovil náklady dopravy provedené žalovanou v letech 2003 až 2006 celkem na částku 65 243 935 Kč. V návaznosti na revizní znalecký posudek připustil znalec vyšší cenu pohonných hmot na 43,54 litrů /100 km, na druhou stranu měly být ceny počítány bez DPH. Pak by náklady na pohonné hmoty bez DPH činily celkem 15 907 076 Kč namísto znalcem původně uvažovaných 15 699 470 Kč, což představuje navýšení určených nákladů o 207 606 Kč. Dále znalec připustil navýšení odpisů o 1,5 Kč km, zřejmě však přehlédl celkový počet km podle tabulky 6 a celkový počet kilometrů by měl činit 1645080 včetně tzv. režijních kilometrů. To představuje navýšení nákladů o dalších 2 467 620 Kč. Celkové náklady je proto třeba stanovit na 67 919 161 Kč. Odvolací soud akceptuje míru přiměřeného zisku stanovenou okresním soudem na 5 Kč km, avšak podle názoru odvolacího soudu je třeba tuto sazbu násobit přepočteným počtem kilometrů včetně režijních, tedy počtem 1645080 km, takže celkový přiměřený zisk činí 8 225 400 Kč. Cena dopravního výkonu v rozsahu tohoto počtu kilometrů pak představuje celkem 76 144 561 Kč. Při výpočtu přiměřené obvyklé náhrady za ztrátu ve veřejné dopravě je pak třeba ve smyslu § 19b odst. 1 zákona č. 111/1994 Sb. odečíst dosažené tržby v celkové výši 27 026 906 Kč. Žalovaná by tak měla právo na náhradu obvyklé ztráty ve výši 49 117 655 Kč. Mezi účastníky je nesporným, že žalobce vyplatil žalované na zálohách 80 631 760 Kč a jednorázovou náhradu 26 880 Kč, tedy celkem 80 658 640 Kč. Rozdíl ve výši 31 540 985 Kč představuje bezdůvodné obohacení žalované, které je povinna žalobci vydat podle § 451 odst. 1, § 457 obč. zákoníku č. 40/1964 Sb., který okresní soud správně aplikoval na právní vztah účastníků vzniklý za účinnosti tohoto právního předpisu.

25. Odvolací soud proto ve výroku I. změnil rozsudek okresního soudu tak, že se žaloba zamítá o dalších 3 422 991 Kč s příslušenstvím a v části ukládající žalované povinnost zaplatit 31 540 985 Kč rozsudek jako správný potvrdil podle § 219 o.s.ř.. To však pouze pokud jde o jistinu pohledávky.

26. Ohledně úroků z prodlení dospěl odvolací soud k závěru, že není namístě přiznat je žalobci již od roku 2007, jak učinil okresní soud, mimochodem bez patřičného odůvodnění. Nelze přehlédnout, že nárok na vydání bezdůvodného obohacení se stává splatným na výzvu věřitele, a to s přiměřeným věrohodným vysvětlením a doložením nároku. Žalovaný sice dokládá svůj

nárok odborným vyjádřením [anonymizováno], sám však v žalobě požadoval částku podstatně vyšší a odborný posudek ani soudem nebyl využit. Vyčíslení obvyklé náhrady za ztrátu z veřejné dopravy pak bylo mimořádně náročné, samotným znalcům činilo velké obtíže získat dostatečné podklady pro její vyčíslení. Lze tedy uzavřít, že žalovaný neměl pro posouzení výše bezdůvodného obohacení dostatečné podklady až do zpracování znaleckého posudku vyžádaného soudem. Nelze také přehlédnout, že samotné soudní řízení trvalo řadu let, a to nehledě na procesní problémy (včetně významné otázky pravomoci soudu), právě i pro potřebu vyžádání znaleckého posudku, kdy žalobce svůj nárok předloženým odborným vyjádřením dostatečně neodůvodnil, a ve výsledku také jeho požadavek na vydání bezdůvodného obohacení byl soudním rozhodnutím zkrácen o více než polovinu. Obvyklý přiměřený zisk byl pak určitým závazným způsobem vyčíslen teprve rozsudkem okresního soudu, který podrobněji rozebral zdroje informací a použil volnou úvahu soudu pro stanovení výše přiměřeného zisku. Odvolací soud má proto za to, že teprve od doručení tohoto rozsudku žalované dne 10. 7. 2015 lze žalované přičíst zavinění za prodlení s úhradou částky odpovídající jejímu bezdůvodnému obohacení. S ohledem na výši částky a nutnost poskytnutí určité lhůty k zaplacení pak odvolací soud přiznal žalobci nárok na úrok z prodlení od 1. 8. 2015. Odvolací soud proto změnil v tomto rozsahu výrok I. rozsudku okresního soudu tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci úrok z prodlení z částky 31 540 985 Kč ve výši 8 % ročně od 1. 8. 2015 do zaplacení a ve zbývající části příslušenství se žaloba zamítá.

27. Vzhledem k částečné změně rozsudku musel odvolací soud ve smyslu ustanovení § 224 odst. 2 o.s.ř. nově rozhodnout i o nákladech řízení u soudu prvního stupně. Protože žalobce byl v řízení úspěšný jen částečně, rozhodl odvolací soud o nároku na náhradu nákladů řízení podle ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř. podle poměru jeho úspěchu ve věci. Je-li předmětem civilního řízení vedle pohledávky též její příslušenství (např. úroky z prodlení), je nutno při rozhodování o náhradě nákladů dle míry úspěchu ve věci zvážit míru úspěchu v celém sporu, tj. nejen ohledně pohledávky, ale též stran jejího příslušenství (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 8. 2010, sp. zn. I. ÚS 2717/08, nebo usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. 28 Cdo 3206/2016).

28. Odvolací soud proto nejprve vyčísлил nárok požadovaný žalobou včetně příslušenství ke dni konečného rozhodnutí (22. 11. 2019) ve věci takto:

Požadovaná jistina činila 70 512 021, 877 Kč.

Požadovaný zákonný úrok z prodlení činil celkem 69 463 584,31 Kč, pro přesnost odvolací soud na tomto místě uvádí výpočet:

9,5 % p.a. z částky 51 142 789,78 Kč od 28. 3. 2007 do 30. 6. 2007 = 1 264 558,02 Kč

9,75 % p.a. z částky 51 142 789,78 Kč od 1. 7. 2007 do 31. 12. 2007 = 2 513 703,14 Kč

10,5 % p.a. z částky 51 142 789,78 Kč od 1. 1. 2008 do 13. 3. 2008 = 1 073 998,58 Kč

10,5 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 14. 3. 2008 do 30. 6. 2008 = 2 210 986,54 Kč

10,75 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2008 = 3 821 172,03 Kč

9,25 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 = 3 234 376,78 Kč

8,5 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009 = 3 021 391,84 Kč

8 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2010 do 30. 6. 2010 = 2 797 298,84 Kč

7,75 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2010 do 31. 12. 2010 = 2 754 798,44 Kč

7,75 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011 = 2 709 883,25 Kč

7,75 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2011 do 31. 12. 2011 = 2 754 798,44 Kč

7,75 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2012 do 30. 6. 2012 = 2 724 854,98 Kč

7,5 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2012 do 31. 12. 2012 = 2 665 933,97 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2013 do 30. 6. 2013 = 2 465 119,60 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2013 do 31. 12. 2013 = 2 505 977,93 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2014 = 2 465 119,60 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2014 do 31. 12. 2014 = 2 505 977,93 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015 = 2 465 119,60 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015 = 2 505 977,93 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2016 = 2 478 739,04 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2016 do 31. 12. 2016 = 2 505 977,93 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2017 do 30. 6. 2017 = 2 465 119,60 Kč

7,05 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2017 = 2 505 977,93 Kč

7,5 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2018 = 2 622 467,66 Kč

8 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2018 do 31. 12. 2018 = 2 843 662,90 Kč

8,75 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 1. 2019 do 30. 6. 2019 = 3 059 545,60 Kč

9 % p.a. z částky 70 512 021,87 Kč od 1. 7. 2019 do 22. 11. 2019 = 2 521 046,21 Kč

Žalobou tedy bylo ke dni vydání konečného rozhodnutí po zaokrouhlení na celé koruny celkem požadováno 139 975 606 Kč (70 512 021, 877 Kč + 69 463 584,31 Kč).

29. Odvolací soud dále vyčíslil nárok přiznaný žalobci včetně příslušenství ke dni konečného rozhodnutí takto:

Přiznaná jistina činí 31 540 985 Kč.

Přiznaný zákonný úrok z prodlení činí celkem 10 956 171,60 Kč (8,05 % ročně z částky 31 540 985 Kč od 1. 8. 2015 do 22. 11. 2019).

Úspěch žalobce v řízení tak po zaokrouhlení na celé koruny představuje částka 42 497 157 Kč (31 540 985 Kč + 10 956 171,60 Kč). Úspěch žalované pak představuje částka 97 478 449 Kč (139 975 606 Kč - 42 497 157 Kč).

30. Žalovaná tak byla v řízení před soudem prvního stupně poměrně úspěšnější než žalobce a z tohoto důvodu jí přísluší nárok na náhradu jejích nákladů v řízení před okresním soudem. Poměru jejího úspěchu čistě matematicky vyjádřeno odpovídá 69,64 % (úspěch žalobce činil 30,36 %) a měla by tak (čistě matematicky vzato) mít nárok na náhradu 39,28 % svých nákladů (69,64 % - 30,36 %). Odvolací soud je však toho názoru, že nelze v daném případě takto zjednodušeně postupovat a je třeba zvážit význam jistoty a příslušenství v tom smyslu, že podstatná část dokazování a právní i skutkové argumentace se vztahovala primárně k jistině a jí se také účelově týkala podstatná část poskytované právní pomoci. K nárůstu úroku z prodlení pak podstatně přispěla i délka řízení a jeho složitost včetně dalšího dokazování revizním posudkem ještě v odvolacím řízení. Proto význam příslušenství při posuzování poměru úspěchu ve věci považuje odvolací soud za relativně nižší a tuto skutečnost zohlednil tím, že příslušenství uvažoval pouze ve výši 50% uplatněné i přiznané částky. V intencích této úvahy lze tedy uplatněný nárok vyčíslit se zaokrouhlením na celé koruny na částku 105 243 813 Kč (jistina 70 512 021 Kč + úroky 34 731 792 Kč). Přiznáno pak bylo 37 019 070 Kč (jistina 31 540 985 + úroky 5 478 085 Kč). To představuje pro žalobce úspěch v rozsahu 35% a žalované 65 %.

Žalované proto odvolací soud přiznal nárok na náhradu jejích nákladů v řízení před soudem prvního stupně v rozsahu 30 % podle § 142 odst. 2 o.s.ř.

31. Žalovaná byla v řízení před soudem prvního stupně právně zastoupena a její náklady jsou tvořeny náklady vynaloženými na právní zastoupení ve sporu. Jejich výše se stanoví podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen, „AT“). Tarifní hodnotu sporu představovala dle § 8 odst. 1 AT do dne 20. 4. 2009, kdy bylo připuštěno rozšíření žaloby, částka 51 152 789, 783 Kč, a ode dne 20. 4. 2009 pak částka 70 512 021, 877 Kč. Této tarifní hodnotě odpovídá odměna určená podle § 7 bod 7 AT, a to za úkony do dne 20. 4. 2009 ve výši 64 780 Kč za jeden úkon právní služby a ode dne 20. 4. 2009 ve výši 72 540 Kč za jeden úkon právní služby. V řízení právní zástupce žalované učinil celkem 21 úkonů právní služby, a to:

- 1) převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) AT) – odměna 64 780 Kč
- 2) vyjádření k žalobě (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) – odměna 64 780 Kč
- 3) účast na jednání soudu dne 3. 3. 2008 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna 64 780 Kč
- 4) odvolání žalované do nařízení předběžného opatření (§ 11 odst. 2 písm. c) AT) – odměna v poloviční výši, neboť nešlo o odvolání ve věci samé – odměna 32 390 Kč
- 5) účast na jednání soudu dne 8. 12. 2008 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna 64 780 Kč
- 6) účast na jednání soudu dne 2. 2. 2009 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna v dvojnásobné výši, neboť jednání trvalo déle než 2 hodiny – odměna 129 560 Kč
- 7) účast na jednání soudu dne 4. 3. 2009 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna v dvojnásobné výši, neboť jednání trvalo déle než 2 hodiny – odměna 129 560 Kč
- 8) účast na jednání soudu dne 20. 4. 2009 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna v dvojnásobné výši, neboť jednání trvalo déle než 2 hodiny – odměna 145 080 Kč
- 9) odvolání proti usnesení o důvodnosti námitky nedostatku pravomoci soudu a do mezitímního rozsudku (§ 11 odst. 2 písm. k) AT) – odměna 72 540 Kč
- 10) návrh na zrušení předběžného opatření ze dne 24. 7. 2009 (§ 11 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 11 odst. 3 AT) – odměna v poloviční výši, neboť jde o návrh týkající se předběžného opatření nařízeného po zahájení řízení – odměna 36 270 Kč
- 11) odvolání žalovaného do usnesení o zamítnutí návrhu na zrušení předběžného opatření ze dne 11. 9. 2009 – (§ 11 odst. 2 písm. c) AT) – odměna v poloviční výši, neboť nešlo o odvolání ve věci samé – odměna 36 270 Kč
- 12) vyjádření žalované k dovolání žalobce proti zastavení řízení o předběžném opatření (§ 11 odst. 1 písm. k) AT) – odměna 72 540 Kč
- 13) vyjádření žalované k dovolání žalobce proti zastavení řízení pro nedostatek pravomoci soudu ze dne 27. 6. 2010 (§ 11 odst. 1 písm. k) AT) – odměna 72 540 Kč
- 14) návrh na zastavení řízení z důvodu překážky res judicata ze dne 28. 1. 2011 (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) – odměna 72 540 Kč
- 15) vyjádření ve věci samé ze dne 5. 4. 2011 (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) – odměna 72 540 Kč
- 16) účast na jednání odvolacího soudu dne 4. 12. 2012 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna 72 540 Kč.
- 17) dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu o potvrzení mezitímního rozsudku (§ 11 odst. 1 písm. k) AT) – odměna 72 540 Kč.

18) účast na soudním jednání dne 12. 5. 2014 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna v dvojnásobné výši, neboť jednání trvalo déle než 2 hodiny – odměna 145 080 Kč

19) vyjádření ve věci samé ze dne 18. 6. 2014 k výzvě soudu (§ 11 odst. 1 písm. d) AT – odměna 72 540 Kč

20) vyjádření ve věci samé ze dne 6. 3. 2015, ke znaleckému posudku (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) – odměna 72 540 Kč

21) účast na soudním jednání dne 26. 6. 2015 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna 72 540 Kč

32. Žalovaná ve vyúčtování nákladů řízení účtovala ještě dalších 5 úkonů právní služby, za které jí však odměnu přiznat nelze. Jde o návrh na zastavení řízení adresovaný krajskému soudu dne 28. 2. 2011. Za něj žalované náhrada nákladů nepřísluší, neboť je obsahově totožný s návrhem na zastavení řízení ze dne 28. 1. 2011, a proto nejde o účelný úkon právní služby. Dále jde o vyjádření ve věci samé ze dne 24. 8. 2011, v němž žalovaná pouze rekapituluje svou dřívější argumentaci ve vztahu k otázce zastavení řízení pro překážku res judicata, kterou v podstatném rozsahu soudu již předestřela ve svých dřívějších podáních. Ani takové podání není možné považovat za účelný úkon právní služby. Totéž platí o vyjádření ve věci samé ze dne 3. 12. 2012, v němž žalovaná výslovně pouze pro přehlednost rekapituluje svou dřívější argumentaci a výslovně odkazuje na svá dřívější podání. Nadto se pouhý jeden den po doručení tohoto podání konalo jednání odvolacího soudu a žalované nic nebránilo jeho obsah přednést přímo na něm. Odměnu dále nelze přiznat za úkon, který žalovaná ve vyúčtování označuje jako vyjádření na výzvu soudu ze dne 31. 7. 2014, neboť obsahem této písemnosti je pouze vyjádření žalované k osobě znalce a takové vyjádření není úkonem právní služby ve smyslu § 11 AT. Ze stejného důvodu, tedy že nejde o úkon právní služby dle AT, nelze přiznat odměnu ani za podání ze dne 20. 7. 2009, které je svou povahou jen výhradami proti formulaci znaleckého úkolu.

Náklady žalované na odměnu jejího advokáta za provedené úkony právní služby v řízení před soudem 1. stupně činí 1 638 730 Kč.

Žalované dále náleží náhrada za výdajové paušály k výše uvedeným úkonům dle § 13 odst. 1 a 3 AT ve výši 300 Kč jeden, a to celkem za 25 úkonů při zohlednění skutečnosti, že 4 soudní jednání trvala více než 2 hodiny, tj. celkem 7 500 Kč.

Advokát žalované má též nárok na náhradu cestovného na všechna výše uvedená soudní jednání. Žalovaná však nedoložila technický průkaz vozidla, které její advokát používal k dopravě na jednání v letech 2008 a 2009 a tento nedostatek nahradila úvahou, že v takovém případě je na místě účtovat jakousi minimální průměrnou spotřebu vozidla a minimální cenu pohonných hmot. Této úvaze nelze přisvědčit. V řízení zůstalo neosvědčeno, že advokát žalované vůbec jako prostředek dopravy k soudu použil osobní vozidlo, a proto nelze náklady na cestovné takto stanovené přiznat. Proto odvolací soud přiznal náklady ve výši odpovídající použití prostředku hromadné dopravy, a to (s ohledem na nedostupnost údajů ohledně cen jízdného v letech 2008 a 2009) v aktuální výši. Sídlo advokáta bylo v letech 2008 a 2009 v Ústí nad Labem a cena vlakové jízdenky na trase Ústí nad Labem – Česká Lípa činí 65 Kč. V letech 2008 a 2009 se uskutečnilo celkem 5 soudních jednání u Okresního soudu v České Lípě. Advokátu žalované na cestovním na tato jednání proto náleží celkem 325 Kč. V roce 2012 se uskutečnilo soudní jednání u odvolacího soudu v Liberci (dne 4. 12. 2012). Sídlo advokáta v den konání jednání bylo v Praze a cestě do Liberce a zpět odpovídá vzdálenost 250 km. Dle technického průkazu vozidla použitého k přepravě šlo o vozidlo typu [anonymizováno], používající jako palivo motorovou naftu s průměrnou spotřebou 7,9/5,0/6,0 l /100 km. Žalované proto náleží náhrada cestovného jejich advokáta na jednání ve výši 1 471,52 Kč (sazba dle vyhlášky č. 429/2011 Sb.). V roce 2014 se uskutečnilo soudní jednání u Okresního soudu v České Lípě (dne 12. 5. 2014). Sídlo advokáta v den konání jednání bylo v Praze a cestě do České Lípy a zpět odpovídá vzdálenost 200 km. Advokát k dopravě použil stejné vozidlo a žalované proto náleží náhrada cestovného advokáta na

jednání ve výši 1 193,59 Kč (sazba dle vyhlášky č. 435/2013 Sb.). V roce 2015 se uskutečnilo soudní jednání u Okresního soudu v České Lípě (dne 26. 6. 2015). Sídlo advokáta v den konání jednání bylo v Praze a cestě do České Lípy a zpět odpovídá vzdálenost 200 km. Dle technického průkazu vozidla použitého k přepravě šlo o vozidlo typu [anonymizováno], používající jako palivo motorovou naftu s průměrnou spotřebou 6,1/5,1/5,4 l /100 km. Žalované proto náleží náhrada cestovného advokáta na jednání ve výši 1 139,50 Kč (sazba dle vyhlášky č. 328/2014 Sb.). Na cestovním celkem žalované náleží náhrada ve výši 4 129,61 Kč.

Advokát žalované má nárok i na náhradu za ztrátu času dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 AT ve výši 100 Kč za jednu půlhodinu, a to v rozsahu šesti půlhodin za cestu na jedno soudní jednání a zpět, tj. celkem za osm cest 4 800 Kč. Protože je právní zástupce žalované plátcem DPH, náleží mu též náhrada DPH z těchto částek ve výši celkem 347 583,52 Kč (§ 137 odst. 3 o.s.ř.). Žalované též náleží náhrada na soudní poplatek ve výši 10 000 Kč zaplacený za podané dovolání. Celkem náklady žalované v řízení před soudem 1. stupně představuje částka 2 012 743,13 Kč, přičemž na nárok na jejich náhradu v rozsahu 30 %, jak vysvětleno shora, tj. v částce 603 822,94 Kč.

33. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 2 o.s.ř. a § 224 odst. 1 o.s.ř. podle poměru úspěchu účastníků v odvolacím řízení věci. Stejně jako v řízení před soudem 1. stupně vzal v úvahu kromě jistiny též 50 % příslušenství pohledávky. Nejprve vyčíslil nárok, který byl předmětem odvolacího řízení (tj. nárok přiznaný žalobci výrokem I. napadeného rozsudku) včetně příslušenství ke dni konečného rozhodnutí ve věci takto:

Okresním soudem přiznaná jistina činila 34 963 976,59 Kč.

Okresním soudem přiznaný zákonný úrok z prodlení činil celkem 34 687 202,11 Kč, pro přesnost odvolací soud na tomto místě uvádí výpočet:

9,5 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 14. 4. 2007 do 30. 6. 2007 = 596 385,01 Kč

9,75 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 1. 7. 2007 do 31. 12. 2007 = 1 443 879,51 Kč

10,5 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 1. 1. 2008 do 30. 6. 2008 = 1 538 045,57 Kč

10,75 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2008 = 1 591 969,72 Kč

9,25 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 = 1 347 500,15 Kč

8,5 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009 = 1 258 766,76 Kč

8 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 1. 1. 2010 do 30. 6. 2010 = 1 165 405,54 Kč

7,75 % z 29 376 590,59 Kč od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2012 = 4 559 608,94 Kč

7,5 % z 29 376 590,59 Kč od 1. 7. 2012 do 31. 12. 2012 = 1 110 676,55 Kč

7,05 % z 29 376 590,59 Kč od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2017 = 10 360 922,08 Kč

7,5 % z 29 376 590,59 Kč od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2018 = 1 092 567,69 Kč

8 % z 29 376 590,59 Kč od 1. 7. 2018 do 31. 12. 2018 = 1 184 721,65 Kč

8,75 % z 29 376 590,59 Kč od 1. 1. 2019 do 30. 6. 2019 = 1 274 662,31 Kč

9 % p.a. z 29 376 590,59 Kč od 1. 7. 2019 do 22. 11. 2019 = 1 050 313,69 Kč

10,5 % p.a. z 5 587 386 Kč od 19. 3. 2008 do 30. 6. 2008 = 167 162,34 Kč

10,75 % p.a. z 5 587 386 Kč od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2008 = 302 790,39 Kč

9,25 % p.a. z 5 587 386 Kč od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 = 256 292,63 Kč

8,5 % p.a. z 5 587 386 Kč od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009 = 239 415,66 Kč

8 % p.a. z 5 587 386 Kč od 1. 1. 2010 do 30. 6. 2010 = 221 658,49 Kč

7,75 % z 5 587 386 Kč od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2012 = 867 231,19 Kč

7,5 % z 5 587 386 Kč od 1. 7. 2012 do 31. 12. 2012 = 211 249,11 Kč

7,05 % z 5 587 386 Kč od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2017 = 1 970 632,77 Kč

7,5 % z 5 587 386 Kč od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2018 = 207 804,83 Kč

8 % z 5 587 386 Kč od 1. 7. 2018 do 31. 12. 2018 = 225 332,38 Kč

8,75 % z 5 587 386 Kč od 1. 1. 2019 do 30. 6. 2019 = 242 438,97 Kč

9 % p.a. z 5 587 386 Kč od 1. 7. 2019 do 22. 11. 2019 = 199 768,18 Kč

34. Odvoláním napadeným výrokem rozsudku okresního soudu tedy bylo ke dni vydání konečného rozhodnutí po zaokrouhlení žalobci celkem přiznáno 69 651 179 Kč (34 963 976,59 Kč + 34 687 202,11 Kč), při zohlednění příslušenství v rozsahu 50 %, tedy pouze částkou 17 343 601 Kč, lze za předmět odvolacího řízení považovat částku 52 307 577 Kč. Úspěch v odvolacím řízení představuje rozdíl částky přiznané žalobci původně okresním soudem a částky přiznané konečným rozhodnutím odvolacího soudu (37 019 070 Kč). Úspěšnější v odvolacím řízení tak byl žalobce v rozsahu 71 %, což obnáší nárok na náhradu nákladů odvolacího řízení v rozsahu 42 %.

35. Pro posouzení rozsahu úspěchu v odvolacím řízení odhlédl odvolací soud od odvolání žalobce proti výroku II. rozsudku okresního soudu, neboť řízení o něm bylo zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku dříve, než bylo přistoupeno k věcnému projednání a nevznikly ve spojení s ním žádné náklady řízení protistraně ani státu.

36. Žalobce byl v odvolacím řízení právně zastoupen a jeho náklady jsou tvořeny náklady vynaloženými na právní zastoupení ve sporu. Tarifní hodnotu sporu v odvolacím řízení představuje dle § 8 odst. 1 AT částka 34 963 976,59 Kč (výše peněžitého plnění přiznaného výrokem I. napadeného rozsudku. Této tarifní hodnotě odpovídá odměna určená podle § 7 bod 7 AT, a to 58 300 Kč za jeden úkon právní služby.

37. V odvolacím řízení právní zástupce žalobce učinil celkem 9 úkonů právní služby, a to:

1) porada s klientem dne 10. 2. 2017 přesahující jednu hodinu (§ 11 odst. 1 písm. c) AT) – odměna 58 300 Kč

2) dovolání proti zastavení řízení a postoupení věci k rozhodnutí správnímu orgánu (§ 11 odst. 1 písm. k) AT) – odměna 58 300 Kč

3) porada s klientem dne 10. 1. 2019 přesahující jednu hodinu (§ 11 odst. 1 písm. c) AT) – odměna 58 300 Kč

4) vyjádření žalobce ze dne 15. 4. 2019 ve věci samé (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) – 58 300 Kč

5) účast na jednání odvolacího soudu dne 30. 4. 2019 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) – odměna v dvojnásobné výši, neboť jednání trvalo déle než 2 hodiny – odměna 116 600 Kč

6) podání ve věci samé ze dne 17. 5. 2019 (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) – odměna 58 300 Kč

7) podání ve věci samé ze dne 30. 5. 2019 (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) – odměna 58 300 Kč

8) účast na jednání odvolacího soudu dne 12. 11. 2019 (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) - odměna v trojnásobné výši, neboť jednání trvalo déle než 4 hodiny – odměna 174 900 Kč

9) účast na jednání odvolacího soudu o vyhlášení rozsudku dne 22. 11. 2019 (§ 11 odst. 2 písm. f) AT) - odměna v poloviční výši, neboť na jednání došlo pouze k vyhlášení rozsudku – odměna 29 150 Kč.

Žalobce ve vyúčtování nákladů řízení účtoval ještě další poradu s klientem konanou dne 10. 1. 2017, konání této porady však nejenže ničím nedoložil, ale ani nevysvětlil, jakou potřebou byla tato porada odůvodněna a co bylo jejím předmětem. Ze spisového materiálu přitom současně nevyplývá, že by v tomto období došlo k nějakému posunu v řízení, který by potřebu řešit otázky související s odvoláním vyvolal. V době konání porady se soudní spis (a to již ode dne 21. 6. 2016) nacházel u Nejvyššího soudu ČR s dovoláním žalobce proti rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, přičemž rozhodnutí o dovolání bylo právnímu zástupci žalobce doručeno až dne 30. 1. 2017. Žalobce též účtoval úkon právní služby nazvaný „replika k vyjádření žalované ze dne 13. 3. 2018“, žádné podání z tohoto data se však v soudním spise nenachází. Proto mu za tyto úkony nemohla být odměna přiznána.

Náklady žalobce na odměnu jeho advokáta za provedené úkony právní služby v odvolacím řízení činí 670 450 Kč.

Žalobci dále náleží náhrada za výdajové paušály k výše uvedeným úkonům dle § 13 odst. 1 a 3 AT ve výši 300 Kč jeden, a to celkem za 12 úkonů při zohlednění 2 soudních jednání v délce více než 2 hodiny, tj. celkem 3 600 Kč.

Advokát žalobce má též nárok na náhradu cestovného na tři výše uvedená soudní jednání a dvě porady s klientem. V případě všech cest advokát použil k přepravě vozidlo typu [anonymizováno], používající jako palivo benzín 95 s průměrnou spotřebou 10,5/5,9/7,6 l /100 km. V roce 2017 advokát žalobce uskutečnil cestu na poradu s klientem ze sídla své kanceláře v Pardubicích, cestě do České Lípy a zpět odpovídá vzdálenost 310 km. Žalobci proto náleží náhrada cestovného jeho advokáta na poradu ve výši 1 940,59 Kč (sazba dle vyhlášky č. 440/2016 Sb.). V roce 2019 se uskutečnila cesta na další poradu s klientem, opět z Pardubic do České Lípy a zpět (310 km), žalobci za tuto cestu náleží náhrada ve výši 2 091,88 Kč (sazba dle vyhlášky č. 333/2018 Sb.). A konečně se v roce 2019 uskutečnila tři soudní jednání odvolacího soudu. Cestě ze sídla advokáta do Liberce a zpět odpovídá vzdálenost 250 km. Žalobci proto náleží náhrada cestovného advokáta na jedno jednání odvolacího soudu ve výši 1 687 Kč (sazba dle vyhlášky č. 333/2018 Sb.). Na cestovním celkem žalobci náleží náhrada ve výši 9 093,47 Kč.

Advokát žalobce má nárok i na náhradu za ztrátu času dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 AT ve výši 100 Kč za jednu půlhodinu, a to v rozsahu osmi půlhodin za cestu na jedno soudní jednání či poradu a zpět, tj. celkem za pět cest 4 000 Kč. Protože je právní zástupce žalobce plátcem DPH, náleží mu též náhrada DPH z těchto částek ve výši celkem 144 300,14 Kč (§ 137 odst. 3 o.s.ř.). Žalobci též náleží náhrada za soudní poplatek ve výši 10 000 Kč zaplacený za podané dovolání a za vyčerpanou část zálohy na znalečné ve výši 9 531,45 Kč. Celkem náklady žalobce v řízení před odvolacím soudem představuje částka 850 975,05 Kč a na nárok na jejich náhradu v rozsahu 42 %, jak vysvětleno shora, částka 357 409,50 Kč.

38. V průběhu řízení před soudem 1. stupně byly státem v řízení vynaloženy náklady na dokazování (zejména znalečné). Podle § 148 má stát nárok na jejich náhradu podle výsledků řízení proti účastníkům, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. V daném případě je podle poměru neúspěchu před soudem prvního stupně nese v rozsahu 65 % žalobce. Zbývajících 35 % by měla nést žalovaná, která však byla osvobozena od soudních poplatků a náhradu jí proto uložit nelze. Tyto náklady jsou tvořeny svědečným přiznaným na jednání konaném dne 20. 4. 2009 svědkovi [jméno] [příjmení] ve výši 1 225 Kč, dále znalečným přiznaným znaleckému ústavu České vysoké učení technické, fakulta dopravní, Ústav soudního znaleství v dopravě, ve výši 34 848 Kč (viz usnesení Okresního soudu v České Lípě č. j. 13 C 203/2007-1011 ze dne 20. 3. 2015), a to v rozsahu, v němž nebylo kryto zálohou složenou žalobcem, tj. v částce 14 848 Kč, a konečně též znalečným přiznaným témuž znaleckému ústavu za doplnění znaleckého posudku a výslech znalce ve výši 10 259,11 Kč (viz usnesení Okresního soudu v České Lípě č. j. 13 C 203/2007-1090 ze dne 9. 7. 2015), a to v rozsahu v němž nebylo kryto zálohou složenou žalobcem, tj. v částce 6 259,11 Kč. Náklady státu v řízení nekryté

složenými zálohami činily celkem 22 332,11 Kč, z toho 65 % činí částku 14 515,87 Kč Odvolací soud nepřehlédl, že v řízení o nákladech státu bylo již jednou rozhodnuto, a to v souvislosti s rozhodnutím odvolacího soudu ze dne 26. 5. 2017, č. j. 29 Co 73/2017-1227, a žalobce na základě tohoto rozhodnutí na účet okresního soudu dne 8. 9. 2017 složil částku 11 166 Kč. Nicméně toto rozhodnutí odvolacího soudu bylo následně zrušeno Nejvyšším soudem ČR, a proto bylo nutné o nákladech státu rozhodnout znovu, a to podle konečného poměru úspěchu stran ve sporu. Platbu žalobce složenou podle zrušeného rozhodnutí odvolacího soudu vrátí žalobci okresní soud, příp. ji započte na nově uloženou povinnost.

39. Pro úplnost odvolací soud dodává, že vznikly náklady na znalecké dokazování též v odvolacím řízení, tyto však byly plně kryty složenými zálohami, jejichž přeplatky budou účastníkům vráceny účtárnou krajského soudu podle samostatně vydaného usnesení, a spotřebované zálohy byly zahrnuty do nákladů účastníků.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Lze proti němu podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v České Lípě, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Dovolatel musí být již pro sepis dovolání zastoupen advokátem, pokud není fyzickou osobou, která má právnické vzdělání, nebo právnickou osobou, za kterou jedná osoba s právnickým vzděláním.

Liberec 22. listopadu 2019

JUDr. Petra Kořínková
předsedkyně senátu